

ՄԱՐԶԻԳ

ՀԱՄԸՄ

مارزיק

مجلة رياضية شهرية
تصدرها جمعية الهومنتمن بيروت

marzig

SPORTS MAGAZINE

ԻՁ. ՏԱՐԻ, 2007, ԹԻԻ 10 (304) VOL. XXVI N° 10

السنة السادسة والعشرون العدد العاشر

89 ՏԱՐԻ ԵՏՔ՝

99 ՄԱՍՆԱՃԻԻՂ, 26 ՀԱԶԱՐ ԱՆԴԱՄ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՊԱՏԳԱՄԸ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԶՐԴ ՊԱՏԳԱՄԱԲՈՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌԹԻ

Ողջո՞յն հայրապետական Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Անթիլիասի Սայրավանքէն:

Ողջո՞յն սիրոյ ու օրհնութեան Հայ Սարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան մեծ ընտանիքին:

Ողջո՞յն հայրական անոր, որ մեր ժողովուրդի կեանքէն ներս տասնամեակներ շարունակ դարձաւ հոգեւոր ու բարոյական վեհ արժէքներու, ազգային սրբազան իտեալներու ու մեր ժողովուրդի դարաւոր երազներու մարմնացումը:

Այսպէ՛ս եղաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը իր հաւատքով ու հաւատամքով, իր ծառայութեամբ ու վկայութեամբ մեր ժողովուրդի հաւաքական կեանքէն ներս՝ Սփիւռքի հեռաւոր գաղութներէն մինչեւ՝ Հայաստան:

Հայկական Ցեղասպանութենէն ճողոպրած հայ ժողովուրդի գաւակներուն համար Հ.Մ.Ը.Մ.ը եղաւ հայուն ինքնահաստատման ու ինքնակազմակերպման ամենէն զօրեղ առանցքներէն մէկը:

Անհայրենիք ու անտուն մեր գաւակներուն համար Հ.Մ.Ը.Մ.ը դարձաւ հայկական տոհմիկ աւանդութիւններով լեցուն ջերմ օժախ ու փոքր Հայաստան՝ հայու հարազատ ոգիով ու վեհ գաղափարականով օծուն:

Հայոց պատմութենէն ու հայրենիքէն, եկեղեցիէն ու դպրոցէն ու մեր ժողովուրդի ամենէն զուլալ աղբիւրներէն Հ.Մ.Ը.Մ.ը քաղեց իր գործին ուղեգիծը, ընտրեց իր կեանքի լուսեղ ծամբան, այլ խօսքով՝ իր լինելութիւնը:

Ահա թէ ինչու Հ.Մ.Ը.Մ.ը մեր ժողովուրդին համար սոսկ կառոյց չեղաւ, այլ դարձաւ առաքելութիւն. սոսկ մարմնակրթական միութիւն չեղաւ, այլ դարձաւ հոգեւոր, բարոյական ու ազգային կազմաւորումի վառ հնոց:

Ա՛յս խոր հաւատքով ու վառ տեսիլքով զինուած Հ.Մ.Ը.Մ.ը վճռորոշ դեր կատարեց հայապահպանման մեր հաւաքական պայքարին մէջ, Սփիւռքի տարածքին: Եւ այսօր նո՛յն հաւատքով ու տեսիլքով գօտեպնդուած ան վճռական դեր կը կատարէ նաեւ հայրենաշինութեան նուիրական առաքելութեան մէջ՝ Հայաստանի մէջ թէ Հայաստանէն դուրս:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը միշտ գնահատողը ու քաջալերողը եղաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ին ու պիտի մնայ այդպէս: Արդարեւ, անձերէն ու կառոյցներէն անդին համազգային արժէքներու ու իտեալներու լծուած ռեւէ՛ միութիւն, կողմնակի ու ժամանակաւոր շահերէն անդին գերագոյն ու յաւերժական արժէքներու ու իտեալներու լծուած ռեւէ կառոյց միշտ արժանի եղած է Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան բարձր գնահատանքին ու ամուր զօրակցութեան:

Մեր սպասումն է, որ նոյն ա՛յս ոգիով, ա՛յս տեսիլքով ու հաւատքով Հ.Մ.Ը.Մ.ը շարունակէ հայակերտումի, ազգակերտումի ու հայրենակերտումի իր ծամբան՝ իր քայլերգին ճառագայթող պատգամը ու մարտահրաւիրը կեանքի, գործի ու պայքարի վերածելով՝

«Յառա՛ջ նահատակ ցեղի անմահներ,

.....
Յառա՛ջ անասան, յառաջ անվեհեր,

Դէպի յաղթանակ...»:

Աղօթարար՝
ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

ԹԻՒՆԻՆ ՆԻՒՆԵՐՆ

MARZIG SPORTS MAGAZIN EDITED MONTHLY BY HOMENETMEN
 مارزیک مجله ریاضية شهریه تصدیرها جمعية الهومنتمن الرياضي

8

ԶՐԴ ՊԱՏԳԱՍԱԴՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

■ Խմբագրական	2
■ Բացումը	3
■ Հաղորդագրություն	4
■ Ճանչնանք	6
■ Օրինութեան Խօսք	7
■ Պատգամաւորական Ժողովը	8
■ 99 Մասնաճիւղերով	14
■ Ճաշկերոյթ-Պարահանդէսը	19
■ Պատգամներ	20
■ Տպաւորութիւններ	25

30

36

ԲԱԺԻՆՆԵՐ

■ Յուշեր	27
■ Մասնաճիւղէ Մասնաճիւղ	30
■ Մանկապատանեկան	38
■ Տարբեր Հայեացքով	40

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

«Մարզիկ»-ի այս թիւը
 կը հրատարակուի ազնիւ
 մեկենասութեամբ՝
 հալէպահայ բարերար
 Լեւոն Ջէքի Շտալեանի:

Մարզական ամսաթերթ
 Հրատարակութիւն՝ Հ.Ս.Ը.Ս.Ի
 ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ԻՋ. ՏԱՐԻ, 2007, ԹԻ 10 (304)

ԽՄԲԱԳԻՐ
 Վիգէն Ասագեան

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՍ
 Սեդա Պէշլեան

«ՄԱՐԶԻԿ»-Ի ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ
 Արօ Մոսիկեան
 Գօգօ Սկրտիչեան

ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՈՒՆԻՆ
 Սեւան Նազարեան, Վարուժան
 Սերոբեան, Պետրոս Հաճեան,
 Սալբի Լատոյեան եւ շրջաններու
 թղթակիցներ:

Էջադրում - Ջարեհ Չէօրէքճեան
 Գրաշարութիւն - Վերա Բարսեղեան
 Colour Separation - Photogravure Paklayan
 Կողքի Ձեւաւորում՝ Տպագրութիւն

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՍՑԷ
 Պուրճ Համուտ, Ճինիշեանի Թաղ
 «Սեւան» Շէնք, Գ. Յարկ
 Հեռ: 01/248043, Fax: 01/260117
 E-mail: marzig@homenetmen.org
 P.O. Box: 80486 B. Hammoud, Lebanon

ՏՐԻՈՒՄ

Լիբանանի մէջ թերթին
 հատվածադի սակն է 3000 Լ.Ո.:
 Տարեկան բաժանորդագրութեան սակ
 ծշդուած է 35000 Լ.Ո.:
 Լիբանանէն դուրս թերթին
 բաժանորդագրութիւնը
 կը կատարեն Հ.Ս.Ը.Ս.Ի Մեկուսի
 եւ Շրջանային Վարչութիւնները:
 Թերթը ուղղակի Լիբանանէն
 կը ստացուի անձնական
 բաժանորդագրութեամբ
 (Տարեկան սակ՝ Միջին Արեւելեան
 եւ Եւրոպական երկիրներ \$50,
 Ամերիկա եւ Աւստրալիա՝ \$55):

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՆՈՐ ՕՐԵՐ

Պատգամաւորական ժողովները ձեւական խանդավառութեան առիթներ չեն: Ծափի եւ ողջոյնի օրեր չեն:

Որքան ալ սիրենք խանդավառութիւնը եւ հաւատանք անոր մղիչ դերին՝ միութիւններու կեանքին մէջ, պէտք է ձգտինք իմաստ եւ արժէք որոնելու Պատգամաւորական ժողովէ ժողով երկարած գործունէութեան մէջ: Պէտք է փորձենք անցնող չորս տարիներէն դէպի ապագայ երկարող ծամբուն վրայ որոշ արժեւորումներ կատարել եւ ըստ այնմ շարունակել մեր երթը:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի 9րդ Պատգամաւորական ժողովը այս իմաստով մեզ կը դնէ կարգ մը իրականութիւններու դիմաց: Այն որ՝

Հ.Մ.Ը.Մ., համահայկական կառոյցի վերածուելէ 33 տարի ետք, այսօր, իսկապէս դարձած է ոսկի օղակ մը՝ հայ սրտերը իրարու կապող: Իր Պատգամաւորական ժողովի ներկայացուցչական պատկերին համաձայն, Հ.Մ.Ը.Մ. աշխարհի 99 քաղաքներու հայութիւնը իրարու հաղորդակից դարձնող կամուրջ մըն է այսօր, Սփիւռքը Հայրենիքին միացնող ուժ մը, որ իր անդամներուն կու տայ մէկ եւ ամբողջական հայութեան պատկանելիութեան գիտակցութիւնը: Իսկ մեր օրերուն կա՞յ աւելի մեծ անհրաժեշտութիւն՝ քան հայութեան ցրուած ուժերը քով-քովի բերելու եւ աշխատելու հրամայականը: Ազգը պէտք ունի իր բոլոր ուժերուն: Հ.Մ.Ը.Մ. բոլորը քով-քովի բերող մարմնակրթական ընդհանուր միութիւնն է, որ առաւելագոյն յաջողութիւններ արձանագրելու հաւատքն ու վստահութիւնը ունի եւ այդ հաւատքով ու վստահութեամբ կը քալէ՝ յաղթահարելով ժամանակի բոլոր դժուարութիւնները:

Հ.Մ.Ը.Մ. այսօր հայ կեանքին մէջ իր պատուաւոր տեղը ունի ո՛չ միայն իր 26 հազար անդամներու պատկառելի թիւով, կազմակերպական մեծ կառոյցով, նիւթական եւ բարոյական տարածուն գործունէութեամբ, այլեւ՝ մարմնակրթական

գործունէութեան ընդմէջէն տարած իր հայանուէ՛ր աշխատանքներով: Աշխատանքներ, որոնք կենսունակ եւ առողջ կը պահեն հայ նոր սերունդները, զանոնք կը մեծցնեն ազգային արժանապատուութեան զգացումով եւ մարմնակրթութեան գործը կը դարձնեն նուիրական առաքելութիւն՝ ծառայելու համար մեր հաւաքական կեանքին ամրապնդման:

Այդ կենսունակութեան պատիւէն բաժին մըն ալ, անշուշտ, կ'երթայ նոյնինքն Հ.Մ.Ը.Մ.ին, որուն Պատգամաւորական ժողովին երիտասարդ կազմը լաւագոյն փաստը կու տայ այս երեւոյթին: Արդարեւ, միութիւն մը երբ 89 տարեկան է եւ զայն բաղկացնող տարրերը այդ տարիքին շուրջ կը գտնուին, կը նշանակէ թէ այդ միութիւնը հոգեվարքի մէջ է եւ ժառանգորդ չունի՝ գործը շարունակելու համար: Մինչդէռ այդպէս չէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի պարագան, ուր տեւաբար նորեր կը հասնին պատասխանատուութեան տարբեր մակարդակներու վրայ եւ միութիւնը կը յաջողի պահել երիտասարդական իր ինքնուրոյն դիմագիծը:

Այսօր, զոհաբերութեան եւ նուիրումի բազմաթիւ օրինակներ կը պարզէ շրջանէ շրջան Հ.Մ.Ը.Մ.ի մասնաճիւղերուն գործունէութիւնը: Կարելի չէ ամբողջական պատկերը տալ բազմահազար այն հայորդիներուն, որոնք գիտակից նախանձախնդրութեամբ եւ պատասխանատուութեան խոր զգացումով, տուն-տեղ ձգած՝ ժողովէ ժողով կը վազվզեն, ձեռնարկ կը յաջողցնեն եւ ազգային կարիք մը կը հոգան, որպէսզի միութիւնը զօրանայ իբրեւ կառոյց, իբրեւ դերակատարութիւն եւ առաքելութիւն:

Այսպէս, նորերը կ'ընթանան հիներու ծամբով, բայց նորանոր դժուարութիւններով: Կեանքի օրէնքն է այդ՝ նոր օրեր, նոր դժուարութիւններ:

Նո՛ր օրեր, նո՛ր պայքար: Իսկ՝

Հ.Մ.Ը.Մ.ի համար, նո՛ր պայքար անպայման կը նշանակէ նո՛ր յաղթանակ:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԳՐԴ ՊԱՏԳԱՄԱԲՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱԲՈՐ ԲԱՅՈՒՄԸ

**Պատգամաւորական
Ժողովները Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
հայանուէր առաքելութեան
ճամբուն վրայ կարեւոր
կանգաւաններ են, ուր ամէն անգամ
միութեան մեծ ընտանիքին
ներկայացուցիչները կանգ
կ'առնեն՝ արժեւորելու համար
իրենց կտրած ուղին եւ ճշդելու
համար յառաջիկայի քայլերը:
Նման կանգառ մըն ալ,
ինններո՞րդը, համագաղութային
կառոյցի ստեղծումէն ի վեր,
պատմութեան արձանագրուեցաւ
19 Սեպտեմբեր 2007ին,
անկախ Հայաստանի մէջ Գրդ
Պատգամաւորական Ժողովի
հանդիսաւոր բացումով:**

Բացման պաշտօնական հանդիսութիւնը տեղի
ունեցաւ 19 Սեպտեմբերի յետմիջօրէի ժամը
5ին, Ծաղկաձորի «Մալթի Ռէսթ Հաուս»
պանդոկին մէջ, ներկայութեամբ միութեան
10 Շրջանային եւ 16 Մեկուսի շրջանները ներ-
կայացնող 72 պատգամաւորներու եւ հրաւիրեալներու: Պաշ-
տօնական հիւրերու շարքին էին Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ.
Կաթողիկոսի ներկայացուցիչ՝ Անուշաւան Եպս. Ժամկոչեան,
Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Ալպէրթ Աճէմեան, Համազգայինի
Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան,
Իրանի Հայ Մշակութային «Արարատ» Կազմակերպութեան
ներկայացուցիչ Հրաչ Զարիֆեան եւ բազմաթիւ հիւրեր:

Հայաստանի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի քայլերգներու ունկնդրութե-
նէն ետք, հանդիսութեան բացումը կատարեց «Մարգիկ»ի
խմբագիր եղբ. Վիգէն Աւագեան: Ան ըսաւ, որ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
Պատգամաւորական Ժողովներու շարքին կ'աւելնայ նոր
օղակ մը՝ իններորդ օղակը, Պատգամաւորական Գրդ Ժողովը,
որ կը գումարուի անկախ Հայրենիքի երկնակամարին տակ,
իր վրայ սեւեռած ո՛չ միայն միութեան աշխարհասփիւռ 99
մասնաճիւղերու բազմահազար անդամներուն հայեացքները,
այլեւ՝ համայն հայութեան ուշադրութիւնը:

Իր խօսքին մէջ եղբ. Աւագեան յայտնեց, որ չորս տարին
անգամ մը գումարուող Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Ժո-
ղովները եղած են ու կը մնան մարմնակրթական այս մեծ

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պատգամաւորական 9րդ Ընդհանուր ժողովէն ընտրուած եւ քառամեայ շրջանի համար գործելու կոչուած Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութիւնը, յետ խորհրդակցութեան, իր դիւանը կազմեց հետեւեալ եղբայրներէն.-

Ատենապետ՝ եղբ. Գրիգորիս Պողարեան (Լիբանան)

Փոխ ատենապետ՝ եղբ. Գօգօ Պալեան (Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներ)

Ատենադպիր՝ եղբ. Կարպիս Գապասագալեան (Լիբանան)

Գանձապահ՝ եղբ. Միհրան Շիմշիրեան (Լիբանան)

Խորհրդականներ՝ եղբայրներ Յարութիւն Յարութիւնեան (Հայաստան), Հրաչ Սիսեռեան (Ֆրանսա), Վահրամ Դանիէլեան (Արեւելեան Միացեալ Նահանգներ), Արմէն Կէտիկեան (Գանատա) եւ Գարլոս Սէֆէրեան (Հարաւային Ամերիկա):

4 Յոկտեմբեր 2007

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՆՈՐԸՆՏԻՐ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԻԲԱՆԸ Կ'ԱՅՅԵԼԷ ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

30 Յոկտեմբեր 2007ին, Հ.Մ.Ը.Մ.ի նորընտիր Կեդրոնական Վարչութեան դիւանի անդամ եղբայրներ՝ Գրիգորիս Պողարեան, Կարպիս Գապասագալեան եւ Միհրան Շիմշիրեան այցելեցին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսին, Անթիլիասի մայրավանքին մէջ: Եղբայրներուն ընկերակցեցան ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբայրներ Գառնիկ Սկրտիչեան, Ստեփան Տէր Պետրոսեան եւ Պատրիկ Կիւլպէնկեան: Եղբայրները Արամ Ա. Կաթողիկոսին ներկայացուցին 9րդ Պատգամաւորական ժողովին արդիւնքները եւ միութեան տարած գործունէութեան ընդհանուր պատկերը՝ զանազան զաղութներու մէջ:

Արամ Ա. Կաթողիկոս ողջունեց նոր սերունդի դաստիարակութեան մէջ կարեւոր ներդրում ունեցող Հ.Մ.Ը.Մ.ի աշխատանքը: Ան այս առիթով անգամ մը եւս գնահատեց երիտասարդական կազմակերպութիւններու կարեւոր նպաստը՝ նոր սերունդի ազգային նկարագրի կերտման մէջ: Արամ Ա. Կաթողիկոս ազգային արժէքներու շուրջ նոր սերունդը համախմբելու իւրաքանչիւր աշխատանք նկատեց կենսական թէ՛ զաղութներու առողջ ու կենսունակ պահպանման եւ թէ՛ հայեցի կրթութեան իւրայատուկ յատկանիշները արժեւորելու համար:

միութեան համար տեւական ուժ ներարկող, անոր ներքին առողջութեան, կենսունակութեան, գիտակից զոհողութեան եւ յառաջդիմութեան մղում տուող կարեւոր հանգրուաններ:

Ապա, յաջորդաբար ողջոյնի խօսքեր արտասանեցին Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի ատենապետ եղբ. Հրաչ Շմաւոնեան, Իրանի Հայ Մշակութային «Արարատ» Կազմակերպութեան (Հ.Մ.Ա.Կ.) ներկայացուցիչ Հրաչ Զարիֆեան եւ Համադդայինի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան: Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի ատենապետը յաջորդութիւն մաղթեց ժողովի աշխատանքներուն եւ նշեց, թէ պատահական չէ Պատգամաւորական ժողովին գումարումը Հայաստանի մէջ: Հ.Մ.Ը.Մ.ը Հայաստանի վերադարձած է 18 տարիէ ի վեր: Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ը արդէն 18 տարեկան է եւ այս՝ մեր բոլորին աշխատանքներուն շնորհիւ: Հ.Մ.Ա.Կ.ի ներկայացուցիչ Հրաչ Զարիֆեան յայտնեց, որ Պատգամաւորական ժողովները հաշտութեան եւ հաշտութեան ժողովներ ըլլալու կողքին, նաեւ իրարու ծանօթանալու եւ իրարու հետ յարաբերելու յարմար առիթներ են, ինչպէս նաեւ կը հանդիսանան հայութեան հաւաքական կեանքը յուզող հարցերու մասին միասնաբար խորհրդածելու, միասին ծրագրելու եւ գործակցելու հաւաքներ:

Իր կարգին, Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետը դիտել տուաւ, որ մօտաւորապէս երեք տարի առաջ տեղի ունեցաւ ՀՕՄԻ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Համազգայինի միացեալ խորհրդաժողովը, որուն ընթացքին կատարւեցան կարեւոր խորհրդածութիւններ: Այդ խորհրդաժողովին միջնորոտը պէտք է տարածուի՝ ամրանալով մեր բոլոր միութեանականներու մտքերուն մէջ, որպէսզի հայութեան կեանքին մէջ գրեթէ երկու տասնամեակ առաջ տեղի ունեցած հիմնական փոփոխութիւնները իրենց արտայայտութիւնը գտնեն յանձնառու անհատներու առօրեայ կեանքին մէջ, եւ որպէսզի անոնցմէ իւրաքանչիւրը վերածուի ճիշդ ուղղութիւնը ցոյց տուող փարոսի:

Հանդիսութեան Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան խօսքը փոխանցեց ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան:

Ան ըսաւ, որ «Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պատգամաւորական Գրդ Ժողովը ցարգ գումարուած Պատգամաւորական Ժողովներուն մեծագոյնն է, չըջաներու եւ պատգամաւորներու մասնակցութեան իր թիւով, ինչ որ պերճախօս փաստը կու տայ նախորդ Պատգամաւորական Ժողովին կողմէ հռչակուած «Կազմակերպչական Քառամեակ»ի արդիւնաւէտութեան եւ յաջողութեան: Արդարեւ, առաջին անգամ ըլլալով Պատգամաւորական Ժողովին կը մասնակցին միութեան նորաստեղծ կամ վերաշխուժացող չըջաններէն Հունգարիան, Շուէտը, Կիպրոսը, Մարսէյը, Պաղտատը, Ամմանը եւ տակաւին ուրիշներ»:

Շարունակելով, եղբ. Մկրտիչեան հաստատեց. «Սփիւռքի մէջ հայը հայ պահելու, իսկ Հայաստանի մէջ տիպար քաղաքացիներ կերտելու մեր առաքելութիւնը օրէ օր կը բախի նոր դժուարութիւններու եւ կ'ենթադրէ ուժերու մեծ յարում՝ նոր օրերու համապատասխան միջոցներով յաղթահարելու համար մեզի դէմ ցցուած բոլոր դժուարութիւնները, որպէսզի հայութիւնը չտկարանայ եւ Հայաստանը հզօր մնայ իր ապագայ սերունդներով: Այդ տեսլականով Հ.Մ.Ը.Մ. ճամբայ ելաւ 89 տարիներ առաջ, Հայաստանի Ա. անկախութեան հռչակման հետ: Նոյն տեսլականով, տարիներ շարունակ ան Սփիւռքի սերունդներուն աչքերը սեւեռեց դէպի հայրենիք՝ անպայման օր մը զայն անկախ տեսնելու ցանկութեամբ: Ու երբ ցանկութիւնը դարձաւ իրականութիւն, նոյն տեսլականը միութիւնը վերադարձուց Հայաստան եւ իրրեւ Հայաստանի Ազգային Սկառուական Կազմակերպութիւն զայն լծեց հայ-

Եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան «Արժանեաց» շքանշանի հաստատագիրներ կը յանձնէ եղբայրներ Միհրան Շիմշիրեանին եւ Մանուէլ Գալլաճեանին:

րենանուէր աշխատանքի»:

Իր խօսքին աւարտին, Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետը ներկայացուց անակնկալ մը, երբ Հ.Մ.Ը.Մ.ի բարձրագոյն՝ «Արժանեաց» շքանշանով պարգևատրեց վաստակաւոր երկու Հ.Մ.Ը.Մ.ականներ՝ եղբայրներ Միհրան Շիմշիրեան (Պէյրութ) եւ Մանուէլ Գալլաճեան (Թորոնթօ): Պարգևատրեալ եղբայրները միջոցառման զգացուած՝ արտասանեցին շնորհակալութեան սրտի խօսքեր:

Եղբ. Գալլաճեան շնորհակալութիւն յայտնեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան՝ իրեն ընծայուած գնահատանքին համար: Ան ըսաւ, որ հայեցի կրթութիւնը ամէնէն աւելի կը պարտի Հ.Մ.Ը.Մ.ին, որուն երկար տարիներ ծառայած է անշահախնդրօրէն: Ան նաեւ շեշտեց, որ իրեն տրուած շքանշանը կ'երթայ այն բոլոր եղբայրներուն, որոնց հետ գործակցելու բախտն ու պատիւը ունեցած է:

Այս առիթով եղբ. Գալլաճեան կոչ ուղղեց ծնողներուն իրենց զաւակները վստահելու Հ.Մ.Ը.Մ.ին, արձանագրելու անոր շարքերուն, որպէսզի հայօրէն մեծնան եւ իրենցմով հայութիւնը աւելի մեծնայ եւ հզօրանայ:

Շքանշանակիր երկրորդ եղբայրը՝ Միհրան Շիմշիրեան իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց Կեդրոնական Վարչութեան եւ ըսաւ, որ հպարտութիւնը կրկնակի է, որովհետեւ շքանշանի տուչութիւնը կը կատարուի անկախ Հայաստանի հողին վրայ: «Այն Հայաստանին, որ մեր երազն ու խոհան էր մեր մանկութեան, գործի մղիչ խթանն էր մեր երիտասարդութեան եւ կենդանի գործի դաշտն էր մեր հասուն տարիքին: Արդարեւ, նուիրեալ այս հողին վրայ մենք բացառիկ առիթը ունեցանք մասնակցելու համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակումներու եւ սեմինարներու կազմակերպման: Մենք ու մեր գործակիցները ջանացինք Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հայրե-

Ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամներ: Նկարէն կը բացակայի եղբ. Յարութ Յարութեան:

ՃԱՆՁՆԱՆՔ

«ԱՐԺԱՆԵԱՅ» ՇՔԱՆՇԱՆԱԿԻՐՆԵՐԸ

ԵՂՔ. ՄԱՆՈՒԼ ՅԱԼԼԱՃԵԱՆ

Եղբ. Մանուէլ Յալլաճեան ծնած է 1929ին, Յալէպ: Յ.Ս.Ը.Ս.ին անդամակցած է 1944ին, իբրեւ սկաւուտ: Երկար տարիներ ան եղած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Յալէպի մասնաճիւղի վարչական: 1958ին ընտրուած է Սուրիոյ ֆութպոլի ֆետերասիոնի անդամ եւ 14 տարի Յ.Ս.Ը.Ս.ի ներկայացուցչութիւնը կատարած է ֆետերասիոնի մօտ: Ան կարեւոր դեր ունեցած է Յալէպի «Արամ Մանուկեան» ժողովրդային Տան հողաշերտին գնման եւ Քեսապի բանակավայրի կալուածագրին ապահովման մէջ: 1990-1995 եղբ. Մանուէլ եղած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան անդամ, 1992էն ետք՝ ատենապետի պաշտօնով: 1995-2003, երկու շրջան ան մաս կազմած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Կեդրոնական Վարչութեան:

Յ.Ս.Ը.Ս.ին իր երկարատեւ ծառայութիւններուն համար, եղբ. Յալլաճեան արժանացած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Սուրիոյ Շրջանային Վարչութեան «Ծառայութեան» շքանշանին: 2000 թուականէն ի վեր ան հաստատուած է Թորոնթօ, Քանատա:

ԵՂՔ. ՄԻՅՐԱՆ ՇԻՍՇԻՐԵԱՆ

Եղբ. Միհրան Շիմշիրեան ծնած է 1942ին, Պէյրութ: Փոքր տարիքին ընտանիքին հետ փոխադրուած է Դամասկոս, ուր Յ.Ս.Ը.Ս.ին անդամակցած է 1947ին, իբրեւ գայլիկ: 1963-1965 եղած է Դամասկոսի մասնաճիւղի վարչական: 1965էն սկսեալ ան մասնակցած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Մերձաւոր Արեւելքի գրեթէ բոլոր Շրջանային ժողովներուն: 1961ին եւ 1963ին մասնակցած է Աւստրիոյ եւ Յունաստանի մէջ տեղի ունեցած սկաւուտական միջազգային ճամպորիներու: 1965ին վերադարձած է Պէյրութ եւ, այնուհետեւ, մինչեւ 1974 Յ.Ս.Ը.Ս.ի Լիբանանի սկաւուտական շարքերուն ծառայած է իբրեւ Աքելլայ, Շրջանային Աքելլայ, Շրջանային Սկաւուտ. Խմբապետ եւ Շրջանային Ընդհանուր Խմբապետ:

1973-1992 եւ 1995-2002, 26 տարի շարունակ եղբ. Շիմշիրեան մաս կազմած է Լիբանանի սկաւուտական ֆետերասիոնին եւ Լիբանանը ներկայացուցած է արաբական ու միջազգային բազմաթիւ համագումարներու՝ Լիպիա, Օման, Անգլիա, Սեյնէլալ, Մ. Նահանգներ:

Միաժամանակ, 1974-1976 ան մաս կազմած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան, իսկ 1983-1999՝ Յ.Ս.Ը.Ս.ի յաջորդական չորս Կեդրոնական Վարչութիւններու: Այս միջոցին, միութեանական առաքելութեամբ ան գտնուած է Յ.Ս.Ը.Ս.ի կազմակերպական գրեթէ բոլոր շրջանները: Յայաստանի անկախացումէն ետք, սկաւուտական միջազգային իր ծանօթութիւններուն բերումով ան կարեւոր դեր ունեցած է Յ.Ս.Ը.Ս.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի միջազգային սկաւուտական շարժումի անդամակցութեան նախաքայլերուն մէջ:

2001ին եղբ. Շիմշիրեան արժանացած է Լիբանանի սկաւուտական ֆետերասիոնի բարձրագոյն շքանշանին, իսկ 2006ին պարգևատրուած է լիբանանեան պետութեան երիտասարդութեան եւ մարմնամարզի նախարարութեան կողմէ:

նիք վերադարձը յաջողցնել: Յաջողեցանք: Պատմութիւնը վաղը իր վճիռը կու տայ», աւելցուց ան:

Իր խօսքը եզրափակելով, եղբ. Շիմշիրեան յիշեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի վերելքին համար աշխատած, երկար տարիներու իր գործակիցներէն, Արցախեան պայքարի նահատակ եղբ. Վարդան Բախշեանը եւ Կեդրոնական Վարչութեան նահատակ ատենապետ եղբ. Վարդգէս Տէր Կարապետեանը՝ «Հ.Մ.Ը.Մ.ի արդի պատմութեան մեծ երախտաւորներէն մէկը, որուն շատ բան պարտական են միութիւնն ու համայն հայութիւնը»:

Այնուհետեւ Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի խօսքը փոխանցեց Ալպէրթ Աճէմեան: Յանուն Հ.Յ.Դ. Բիւրոյին, ան ողջունեց Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յրդ Պատգամաւորական Ժողովին գումարումը Հայաստանի մէջ եւ ըսաւ, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը մեծ դեր ունի նորահաս սերունդներուն ազգային բարձր գիտակցութիւն ջամբելու գործին մէջ:

Հ.Մ.Ը.Մ. 1974ին, իր Ա. Պատգամաւորական Ժողովին, կը հաշուէր 12 շրջան եւ 28 մասնաճիւղ, մինչդեռ այսօր ան ունի 26 շրջան եւ 99 մասնաճիւղ, ըսաւ ան՝ աւելցնելով, որ այդ մէկը փաստը կու տայ այս միութեան մեծ գործունէութեան եւ յառաջդիմութեան:

Նիկոլ Աղբալեանի մէկ խօսքը վկայակոչելով՝ Ալպէրթ Աճէմեան շեշտեց, որ Հ.Մ.Ը.Մ. անցնող տասնամեակներուն դարձաւ տարագիր բովանդակ հայութեան մարմնակրթութեան մասնաբաժինը, տէրն ու ղեկավարը: Աւելին, ան հայ նորահաս սերունդներուն փոխանցեց ազգային գիտակցութիւն, մեր ուժի, մեր արժէքներու եւ նպատակներու խոր ըմբռնում:

Իր խօսքին մէջ Ալպէրթ Աճէմեան յայտնեց, որ հայ ժողովուրդը այսօր կը դիմադրուէ երկու հիմնական մարտահրաւէր. հայ ժողովուրդի ինքնութեան պահպանման հարցը եւ հայ ժողովուրդի միութեան, հայ ազգի՝ Սփիւռք-Հայաստան գործակցութեան ամրապնդման հարցը, եւ Հ.Մ.Ը.Մ. երկու պարագային ալ ունի կատարելիք կենսական ու անփոխարինելի դեր:

Ալպէրթ Աճէմեանի խօսքէն ետք, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբ. Կարպիս Գապասազալեան

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՊԱՏՈՒՄԱՆՈՐԱԿԱՆ ԶՐԴ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎԻ ԲԱՑՄԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Սիրելի հայրորդիք,

Ամենայն հայոց հոգեւոր կենտրոն Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնից Հայրապետական սիրով Մեր ողջոյնն ենք բերում ամենքիդ, որ ի մի էք խմբուել հայոց օրհնեալ սուրբ հողում անցկացնելու Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Զրդ Ժողովը:

Գոհունակութեամբ ենք անդրադառնում, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ը նշանակալի ներդրում է ունեցել նոր սերնդի հայեցի դաստիարակութեան եւ նկարագրի կազմաւորման նուիրական գործում՝ նրանց ջանքերով հայրենասիրութեան ու եղբայրասիրութեան ոգի եւ ծառայութեան յանձնառութիւն:

Երիտասարդ սերնդի կրթութիւնը, նրանց դէպի հայակերտ ու հայրենաշէն գործերի առաջնորդելը, ինչպէս նաեւ նոր երազներով ու լաւատեսական յոյսերով զարգացած հասարակութիւն ստեղծելու առաքելութիւնը մեր ժողովրդի ուսերին ծանրացած ամենամեծ պարտաւորութիւններից են: Այս առումով, սիրելի հայրորդիք, Մայր Հայրենիքում գումարուող Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Ժողովը կարեւոր ձեռնարկում է, որը ձեզ պիտի փոխան-

ցի անհրաժեշտ ներշնչանքն ու իմաստութիւնը՝ նորանոր նուաճումներ արձանագրելու վճռականութեամբ լծուելու խանդավառ ծրագրումի:

Մաղթում ենք, որ Միածնի Իջման սրբազնասուրբ սեղանից ծառագող լոյսը եւ մեր սուրբ հայրերի օրհնութիւնն ու աղօթքը ձեզ հետ լինեն եւ առաջնորդեն ձեզ «յամենայն գործս առաքինութեան» եւ յաջողութեամբ պսակեն հայրենի մեր երկրի առաջընթացին եւ Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու պայծառութեանը նպատակաուղղուած ձեր իրագործումները:

Աղօթում ենք ձեր քաջառողջութեան համար եւ ամենքիդ բերում Հայրական Մեր սէրն ու օրհնութիւնը: Այլեւ լիակատար յաջողութիւններ ենք մաղթում Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Զրդ Ժողովի աշխատանքներին:

Ողջ լերուք ի Տէր, զօրացեալ շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն եւ յաւէտ օրհնեալ ի Սէնք. ամէն:

Օրհնութեամբ՝

ԳԱՐԵԳԻՆ Բ.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ընթերցեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. Կաթողիկոսին պատգամը՝ ուղղուած ժողովին: Իր պատգամին մէջ, Արամ Ա. Կաթողիկոս յատկապէս կը շեշտէր, որ «Անհայրենիք ու անտուն մեր զաւակներուն համար Հ.Մ.Ը.Մ.ը դարձաւ հայկական տոհմիկ աւանդութիւններով լեցուն ջերմ օճախ ու փոքր Հայաստան՝ հայրէն հարազատ ոգիով ու վեհ գաղափարներով օծուն:

«Հայոց պատմութենէն ու հայրենիքէն, եկեղեցիէն ու դպրոցէն ու մեր ժողովուրդի ամէնէն գուլալ աղբիւրներէն Հ.Մ.Ը.Մ.ը քաղեց իր գործին ուղեգիրը, բնորոշ իր կեանքի լուսեղ ճամբան, այլ խօսքով՝ իր լինելութիւնը:

«Ահա թէ ինչու Հ.Մ.Ը.Մ.ը մեր ժողովուրդին համար սոսկ կառոյց չեղաւ, այլ դարձաւ առաքելութիւն. սոսկ մարմնակրթական միութիւն չեղաւ, այլ դարձաւ հոգեւոր, բարոյական ու ազգային կազմաւորումի վառ հնոց:

«Այս խոր հաւատքով ու վառ տեսիլքով գինուած Հ.Մ.Ը.Մ.ը վճռորոշ դեր կատարեց հայապահպանման մեր հաւաքական պայքարին մէջ, Սփիւռքի տարածքին: Եւ այսօր նոյն հաւատքով ու տեսիլքով գոտեպնդուած ան վճռական դեր կը կատարէ նաեւ հայրենաշինութեան նուիրական առաքելութեան մէջ՝ Հայաստանի մէջ թէ Հայաստանէն դուրս»:

Հուսկ, Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի օրհնու-

թեան խօսքը ընթերցեց Երեւանի Պետական Համալսարանի Աստուածաբանութեան բաժանմունքի պետ եւ Երեւանի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր եկեղեցւոյ հոգեւոր տեսուչ Անուշաւան Եպս. Ժամկոչեան:

Օրհնութեան իր խօսքով, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կ'ընդգծէր, որ «Երիտասարդ սերնդի կրթութիւնը, նրանց դէպի հայակերտ ու հայրենաշէն գործերի առաջնորդելը, ինչպէս նաեւ նոր երազներով ու լաւատեսական յոյսերով զարգացած հասարակութիւն ստեղծելու առաքելութիւնը մեր ժողովրդի ուսերին ծանրացած ամենամեծ պարտաւորութիւններից են: Այս առումով, Մայր Հայրենիքում գումարուող Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Ժողովը կարեւոր ձեռնարկում է, որը ձեզ պիտի փոխանցի անհրաժեշտ ներշնչանքն ու իմաստութիւնը՝ նորանոր նուաճումներ արձանագրելու վճռականութեամբ լծուելու խանդավառ ծրագրումի»:

Այնուհետեւ, հանդիսութիւնը վերջ գտաւ Անուշաւան Եպս. Ժամկոչեանի «Պահպանիչ»ով:

Յաջորդեց հիւրասիրութիւն, որմէ ետք Պատգամաւորական Ժողովը անցաւ իր օրակարգի քննութեան:

Պատգամաւորական Ժողովին լուսանկարները՝
Տիրան Շահինեանի:

99 ՄԱՄՆԱՃԻԻՂ ԵՒ 26 ՀԱՁԱՐ ԱՆԴԱՄ ՀԱՄԱԽՄԲՈՂ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 997 ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԸ ՄԵԾԱԳՈՅՆԸ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 997 Պատգամաւորական Ժողովի բացման հանդիսութեանէն ետք, Զորեքշաբթի, 19 Սեպտեմբերի երեկոյեան ժամը 7ին, Ծաղկաձորի «Մալթի Ռէսթ Հաուս» պանդոկի դահլիճին մէջ իր աշխատանքներուն սկսաւ չորս տարի անգամ մը գումարուող միութեան գերագոյն ժողովը:

Պատգամաւորական Ժողովի Ա. նիստի ներկաներու շարքին էին Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Ալպէրթ Աճէմեան, Համագլխին Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան, Իրանի Հ.Մ.Ա.Կ.ի ներկայացուցիչ Հրաչ Զարիֆեան եւ Հայաստանի կրթութեան փոխ նախարար եղբ. Բագրատ Եսայեան:

Ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ

եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան ժողովին սկիզբը ներկաները հրաւիրեց մէկ վայրկեան յոտնկայ լուծեամբ յարգելու յաւատ բաժնուած Հ.Մ.Ը.Մ.ականներու յիշատակը: Ապա, ներկաներուն բարի գալուստ մաղթելով, ան ուրախութեամբ յայտարարեց, որ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Մ.Ա.Կ.ը տիրացած է «Փոսթ Եուրոփ» նամակաբաշխական ընկերութեան 2007ի սկսուտական լաւագոյն գրոշմաթուղթի մրցանքին: Ան նաեւ աւելցուց, որ իբրեւ հպարտալի լուր, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Մ.Ա.Կ.ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին ատենապետ եւ Հայաստանի կրթութեան փոխ նախարար եղբ. Բագրատ Եսայեան նոր վերադարձած է Մալթայէն, ուր ընտրուած է սկսուտական եւրոասիական բաժանմունքի նախագահ:

Եղբ. Մկրտիչեանի խօսքէն ետք, ժողովը կազմեց առժամեայ իր դիւանը: Առաջարկուեցան եւ միաձայնութեամբ առ-

Պատգամաւորական Ժողովին կը հետեւին Զ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Ալպէրթ Աճէմեան, Զամագայինի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան, Հ.Մ.Ա.Կ.ի ներկայացուցիչ Հրաչ Զարիֆեան, Հայաստանի կրթութեան փոխ նախարար եղբ. Բագրատ Եսայեան եւ ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամներ:

Շրջանների պատգամաւորներու ներկայացուցիչներ եւ հիւրեր:

Ժամեայ դիւանի անդամ ընտրուեցան եղբայրներ Մոսիկ Թոփուզեան (Գանատա)՝ ատենապետ եւ Յակոբ Քէշիշեան (Լիբանան)՝ քարտուղար: Յաջորդեց լիազօրագիրներու ստուգումը:

Ժողովին օրինականութիւնը հաստատող լիազօրագիրներու քննութեան լոյսին տակ պարզուեցաւ հետեւեալ պատկերը․-

Ժողովին իրաւասու ձայնով մասնակցելու իրաւունք ունէին՝

10 Շրջանային Վարչութիւններէ 50 պատգամաւորներ, որոնք կը ներկայացնէին իրենց շրջաններու 78 մասնաճիւղերը:

16 Մեկուսի Վարչութիւններէ 22 պատգամաւորներ, որոնք կը ներկայացնէին իրենց շրջաններու 19 մասնաճիւղերը: Անյաղթահարելի դժուարութիւններու պատճառով կը բացակայէին միայն Մուսուլի (Իրաք) եւ Ջաւախքի շրջանները, իսկ չորս շրջաններ՝ Կիպրոս, Հունգարիա, Շուէտ եւ Մարսէյ կը մասնակցէին առաջին անգամ ըլլալով:

Ընթացաւ Կեդրոնական Վարչութիւնը ներկայացած էր լիազօր ներկայացուցիչով մը:

Պատգամաւորական Ժողովին կը մասնակցէին նաեւ ի պաշտօնէ եւ խորհրդակցական ձայնով հրաւիրեալ 21 եղբայրներ, ինչպէս նաեւ՝ ընթացաւ Կեդրոնական Վարչութեան 12 անդամներ (կամքէ անկախ պատճառներով կը բացակայէր եղբ. Յարութ Յարութիւնեան):

Այս հաստատումները կատարելէ ետք, Ժողովը նկատուեցաւ օրինաւոր եւ սկսաւ իր աշխատանքներուն:

Մնայուն դիւանի ընտրութեան օրակարգին, առժամեայ դիւանի կազմին վրայ աւելցան եղբայրներ Բաֆֆի Սարգիսեան (Արեւմտեան Մ. Նահանգներ)՝ նախագահ, եղբ. Տիրան Շահինեան (Գանատա), քոյրեր Մարօ Քէշիշեան (Արեւմտեան Մ. Նահանգներ) եւ Սեւան Նազարեան (Փարիզ)՝ քարտուղարներ:

Ապա, ընտրուեցան արխիւային, հաշուեքննիչ, բանաձեւի, նախահաշիւի եւ քուէախոյզ յանձնախումբերու անդամները:

Նիստը վերջ գտաւ երեկոյեան ժամը 9ին, յաջորդ օրուան օրակարգով քննելու համար Կեդրոնական Վարչութեան քառամեայ գործունէութեան նիւթաբարոյական տեղեկագիրները:

Պատգամաւորական ժողովին դիւանը:

Արեւմտեան եւ Արեւելեան Մ. Նահանգներու, Քանատայի եւ Լիբանանի պատգամաւորներ:

**ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԿԵՐ
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 99 ՄԱՍՆԱԾԻՂԵՐՈՒ**

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		635		127	762
Երեւան	1989	148	-	55	203
Արմավիր	1990	63	-	10	73
Չարենցաւան	1990	62	-	8	70
Գիւմրի	1990	30	-	5	35
Հրազդան	1991	56	-	5	61
Մասիս	1991	45	-	8	53
Արմաւիր	1991	52	-	8	60
Ախթալա	1991	37	-	5	42
Էջմիածին	1995	28	-	6	34
Վանաձոր	1995	28	-	5	33
Ապարան	1998	53	-	9	62
Արամուս	2002	33	-	3	36

ԶԱԲԱԽՔ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		50			50
Ախալքալաք	2001	25	-	-	25
Ախալցխա	2001	25	-	-	25

ԼԻՔԱՆԱՆ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		1060	529	1356	2945
Պէյրուք	1924	165	102	274	541
Զահլէ	1927		Ոչ գործօն		
Թրիփուլի	1929	-	20	35	55
Պ. Համուտ	1935	250	105	314	669
Այնճար	1940	200	70	150	420
Գիւնի	1950	-	25	52	77
Անթիլիաս	1970	197	117	281	595
Ժըտէյտէ	1974	157	20	150	327
Պաուլիք	1998	25	70	100	195

Սկառուտական ընդհանուր թիւը նկատի ունի նաեւ Շրջանային Խմբակայնութեան (6) եւ Հեփորայիտումբի (60) կազմերը:

ՍՈՒՐԻԱ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		1710	1141	1500	4351
Հալէպ	1925	785	814	1000	2599
Դամասկոս	1925	300	135	150	585
Լաթաքիա	1926	175	37	100	312
Գամիշլի	1931	250	155	200	605
Բեսապ	1994	200	-	50	250

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		120	152	176	448
Աթէնք	1924	48	110	95	253
Գոքինիա	1924	72	42	81	195
Սելանիկ	1928	-	-	-	-

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՆԵՐՈՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ

Պատգամաւորական Ժողովին երկրորդ օրը, Հինգշաբթի, 20 Սեպտեմբերը, նախատեսուածին նման, յատկացուեցաւ ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան քառամեայ գործունէութեան (Յունիս 2003-Սեպտեմբեր 2007) քննարկման:

Նիւթաբարոյական տեղեկագիրները նախապէս համացանցի ճամբով պատգամաւորներու տրամադրութեան տակ դրուած ըլլալով, Ժողովականները անմիջապէս անցան լուսաբանական հարցումներու: Նիւթական տեղեկագիրի պարագային, ամբողջական եւ մանրամասն գեկուցում մը ներկայացուցեցաւ փաուլըր-փոյնթով:

Լուսաբանական հարցումներուն յաջորդեց Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեանի սպառիչ պատասխանները տեղեկագիրներու անորոշ կամ մոռցըրած բաժիններուն շուրջ:

Այնուհետեւ, դարձեալ փաուլըր-փոյնթով, ներկայացուեցաւ միութիւնը բաղկացնող շրջաններու անդամական պատկերը, որմէ ի յայտ եկաւ, որ կարգ մը շրջաններ արձանագրած են անդամական թիւի զգալի աճ (Արեւմտեան Մ. Նա-

Հանգներ՝ 2256 անդամ, Սուրիա՝ 1112, Աւստրալիա՝ 171, Ալբերժ՝ 116, Արեւելեան Մ. Նահանգներ՝ 97): Պատահած են նաեւ թիւի նուագումներ (Պուկարիա՝ 344, Լիբանան՝ 194, Յունաստան՝ 109, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.՝ 85, Փարիզ՝ 80, Քուէյթ՝ 61, Աղեքսանդրիա՝ 35): Այսպէս, անցնող քառամեակին միութեան անդամական ընդհանուր թիւը հասած է 26 հազարի, 16.08 առ հարիւր յաւելումով (նախորդ քառամեակի անդամական ընդհանուր թիւն էր 21820): Մուսուլի մասնաճիւղը միութեան մեծ ընտանիքին վերամիանայէ ետք (2003), անյաղթահարելի պայմաններու բերումով կազմալուծուած է: Զաւախքի մասնաճիւղերը եւս (Ախալքալաք, Ախալցխա) յիշատակելի գործունէութիւն չեն ունեցած: Նոյնը կարելի է հաստատել Պուկարիոյ շրջանի պարագային, որուն եօթը մասնաճիւղերը այսօր անուանական գոյութիւն ունին միայն:

Ընկրկումներու կողքին, նախորդ քառամեակի յաջողութիւնները նժարի վրայ կշռած են աւելի ծանր: «Կազմակերպչական քառամեակը» իր արդիւնքները տուած է: Միութեան վերամիացած են Պաղտատի (343 անդամ), Կիպրոսի (150 անդամ) եւ Մարսէյի (400 անդամ) մասնաճիւղերը: Նոր մասնա-

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԿԵՐ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 99 ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐՈՒ

Մ. ԱՐԵՒԵԼԸ	Հիմն.	Սկաւուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		416	318	1013	1747
Աղեքսանդրիա*	1912	12	16	144	172
Գահիրէ*	1914	-	58	227	285
Երուսաղէմ	1935	60	30	45	135
Հայֆա	1937	-	15	30	45
Եաֆա	1937	-	12	28	40
Ամման	1937	80	-	221	301
Քուէյթ	1983	150	50	143	343
Պաղտատ**	1949	114	137	175	426
Մուսուլ**	1960	Կազմալոյծ			

*Աղեքսանդրիոյ «Կամք»ը եւ Գահիրէի «Արարատ»ը Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքին միացած 1974ին:

**35 տարուան ընդմիջումէ ետք Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքին միացած 2003ին:

ԿԻՊՐՈՍ*	Հիմն.	Սկաւուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
Նիկոսիա	1927	-	30	120	150

*2003ին վերամիացած Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքին:

ԵՐՐՈՊԱ	Հիմն.	Սկաւուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
Լոնտոն	1979	183	191	479	853
Միլանո	1983	117	40	93	250
Վիեննա	1985	3	-	34	37
Սթոքհոլմ*	1991	30	75	200	305
Ալմէլօ	1996	33	52	136	221
Պուտափէշթ	2005	-	24	16	40

*2005ին վերակազմուած 10 տարուան կազմալոյծ շրջանէ մը ետք:

ՖՐԱՆՍԱ	Հիմն.	Սկաւուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		58	463	174	695
Փարիզ	1977	58	73	74	205
Վալանս	1983	-	40	50	90
Մարսէյ-«Արծիւ»*	1924	-	350	50	400

*33 տարուան ընդմիջումէ ետք Հ.Մ.Ը.Մ.ի ընտանիքին վերամիացած 2007ին:

ճիւղ մը ստեղծուած է Հունգարիոյ մայրաքաղաք Պուտափէշթի մէջ (40 անդամ), իսկ երկու այլ մասնաճիւղեր՝ Սթոքհոլմ (305 անդամ) եւ Վիեննա (37 անդամ) ապրած են զգալի աշխուժութիւն:

Ընթացաւարտ Կեղրոնական Վարչութիւնը ունեցած է բեղուն գործունէութիւն:-

● Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խմբապետական Դ. համագու-

**ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԿԵՐ
Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 99 ՄԱՍՆԱԾԻՂԵՐՈՒ**

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		98		92	209
Սոֆիա	1991	10	-	30	40
Ռուսէ	1991	15	-	21	36
Փլովտիկ	1992	40	-	19	59
Վառնա	1992	20	-	8	28
Շումէն	1997	8	-	-	8
Պուրկաս	1999	10	-	7	17
Տոպրիչ	1999	5	-	7	12

ԳԱՆԱՏԱ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		594	770	338	1602
Մոնթրէալ	1958	349	377	181	820
Համիլթըն	1968	-	12	11	23
Թորոնթօ	1969	212	292	103	599
Քէմպրիժ	1977	33	44	12	84
Սէնթ Գաթրինգ	1986	-	45	31	76

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ Մ.Ն.	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		469	365	319	1153
Ուաշինգթըն	1971	51	77	40	168
Պոսթըն	1973	195	65	57	317
Նիւ Եորք	1975	-	38	17	55
Նիւ ճըրզի	1975	47	20	38	105
Շիքակօ	1975	38	10	32	80
Ֆիլադելֆիա	1975	35	30	25	90
Տիքոնոյթ	1976	42	85	45	172
Փրովիտընս	1981	35	10	25	70
Ֆլորիտա	1981	20	25	25	70
Ալաբամա	1986	6	5	15	26

Հ. ԱՄԵՐԻԿԱ	Հիմն.	Սկառուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		206	225	943	1374
Պուէնոս Այրէս	1927	105	125	739	969
Գորտոպա	1929	40	45	115	200
Մոնթեվիդէո	1987	61	55	89	205

մար (Ծաղկաձոր, 9-14 Օգոստոս 2004):

● Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական է. մարզախաղեր (Աթէնք, 24 Յուլիս-31 Յուլիս 2005):

● Միջ-վարչական դիւանական 2. խորհրդաժողով (Աթէնք, 1-3 Օգոստոս 2005):

● Հայկական Ցեղասպանութեան 90ամեակի ուխտազնացութիւն (Տէր Զօր, 1-2 Հոկտ. 2005):

● Կեդրոնական Վարչութեան վերանորոգուած կեդրոնատեղիի բացում (Պէյրուս, 17 Մարտ 2006):

● «Մարզիկ»ի 25ամեակի հանդիսաւոր տօնակատարութիւն (Պէյրուս, 19 Մարտ 2006):

● Հ ա մ ա - Հ.Մ.Ը.Մ.ական Ը. բանակում (Բիւրական, 31 Յուլիս-9 Օգոստոս 2006):

● Միջին Արեւելքի վարչութիւններու դիւանական Ա. խորհրդաժողով (Ամման, 8-10 Սեպտ. 2006):

● Միջին Արեւելքի բարձրաստիճան խմբապետներու Ա. համագումար (Պէյրուս, 25-26 Նոյ. 2006):

● Մասնակցութիւն ուղեկից միութիւններու խորհրդաժողովին (Պէյրուս, 18-20 Նոյ. 2004), Հայաստան-Սփիւռք Գ. խորհրդաժողովին (Երեւան, 18-20 Սեպտ. 2006) եւ համահայկական Գ. եւ Դ. խաղերու (Երեւան, 17-24 Օգոստոս 2003 եւ 18-25 Օգոստոս 2007):

● «Մարզիկ» պաշտօնաթերթի 40 թիւերու հրատարակութիւն:

● Հայաստան-Սփիւռք քոյր մասնաճիւղերու դրութեան ստեղծում:

● Հրատարակչական իրազօրծումներ՝ «Հ.Մ.Ը.Մ.ի դաստիարակչական ուղեցոյց» (2005), «Հ.Մ.Ը.Մ. եւ Ապրիլ 24» (2005), «Հ.Մ.Ը.Մ.ական կենցաղագիտութեան եւ փրօթոքային հասկացողութեան ուղեցոյց» (2007), «Մարզիկ»ի խմբագրականներու Բ. հատոր (2007) եւ «Պատմութիւն Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութեան» Դ. հատոր (2007):

● Համացանցի կայք էջի ձեռնարկ եւ արդիականացում:

● Մարզական կեանքէն ներս արհեստավարժ դրութեան ջնջում:

Տեղեկագիրներու քննութեան եւ լուսաբանական հարցում-պատասխաններէն ետք, յետմիջօրէի նիստերը յատկաց-

Աշխատանքային
յանձնախումբերու
կողմէ
կը գեկուցեն քոյր
Լուսին Գազէգեան,
եղբայրներ
Համբիկ
Միսաքեան,
Գօգօ Մկրեան,
Շանթ Ժամկոչեան
եւ քոյր Արաքս
Գուլաճեան:

ւեցան ժողովականներու ըստ էութեան արտայայտութիւններուն եւ Կեդրոնական Վարչութեան խօսքին:

Այնուհետեւ, քուէարկուեցան հաշուեքննիչ եւ արխիւային յանձնախումբերու բանաձեւերը, որոնցմէ ետք բանաձեւի յանձնախումբը ժողովին ներկայացուց ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան քառամեայ գործունէութեան արժեւորումը կատարող բանաձեւը, զոր որդեգրուեցաւ «ԳՆԱՀԱՏԵԼԻ» բնորոշումով:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՑԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԵՐՆ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

Ուրբաթ, 21 Սեպտեմբերին, Պատգամաւորական ժողովը ընթացաւ աշխատանքային նիստերու դրութեամբ: Աշխատանքային վեց յանձնախումբեր՝ սկաուտական, մարզական, կազմակերպական, կանոնադրային, «Մարզիկ» պաշտօնաթերթ-կայք էջ եւ տնտեսական, երկարաշունչ ժողովներով խոր քննութեան ենթարկեցին իրենց վստահուած օրակարգի կէտերը եւ շրջաններու բանաձեւերու հիմամբ պատրաստեցին որոշումի կարգ անցնելիք առաջարկները: Նոյն օրը երեկոյեան եւ յաջորդ օրը գումարուած նիստերուն որդեգրուելէ ետք՝ այդ առաջարկները դարձան Հ.Մ.Ը.Մ.ի յառաջիկայ քա-

ԱՆԴԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԿԵՐ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի 99 ՄԱՍՆԱՃԻՂԵՐՈՒ

ԱՐԵՒՏԵԱՆ Մ. Ն.	Հիմն.	Սկաուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		1636	5482	1659	8777
Լոս Անձելըս	1968	147	593	80	820
Սան Ֆրանսիսքո	1970	41	395	33	469
Ֆրեզնո	1971	81	168	54	303
Մոնթեպելլո	1974	31	171	23	225
Փասատինա	1977	117	702	47	866
Կլէմտէյլ	1978	759	791	1036	2586
Օրէնճ Քաունթի	1979	37	189	43	269
Սան Ֆեռնանտո	1979	63	1009	95	1167
Սան Տիէկօ	1983	-	85	32	117
Ինլընտ Էմփայր	1990	47	107	59	213
Սանթա Գլարա	1991	61	225	19	305
Սոլթ Լէյք Սիթի	1991		Կազմալոյծ		
Սաուս Պէյ	1992	31	47	13	91
Քրետէնթա Իովիտ	1993	66	753	35	854
Պըրպէնք	1995	84	77	20	181
Լաս Վեկաս	1997	23	46	11	80
Ֆինիքս	1998	29	46	28	103
Ուոլնաթ Քրիք	1999	19	78	31	128
Քոլորադո	2002		Կազմալոյծ		

ԱՐԽՈՒՄԱՆ	Հիմն.	Սկաուտ	Մարզիկ	Անդամ	Ընդհ.
		144	520	160	824
Սիտնի «Անդրանիկ»	1965	48	200	80	328
Մելպուռն «Արաքս»	1966	20	90	15	125
Սիտնի «Նաւասարդ»	1973	10	80	20	110
Սիտնի «Կամք»	1981	6	10	15	31
Սիտնի «Արարատ»	1989	60	140	30	230

ռամեակի գործունէութեան գլխաւոր սկզբունքները:

Ցանձնախումբերուն կողմէ ներկայացուած եւ Պատգամաւորական ժողովին կողմէ որդեգրուած հիմնական որոշումներուն այստեղ կ'արժէ անդրադառնալ ընդհանուր գիծերով:

ՍԿԱՈՒՏԱԿԱՆ

-Սկաուտական դաստիարակչական աշխատանքներու պարագային, Կեդրոնական Վարչութիւնը քառամեակի առաջին տարուան ընթացքին կազմակերպէ սկաուտական խմբապետական համագումար, ուր ուսումնասիրուի եւ քննուի խմբապետներու վերադասարկումն ու դասընթացքի անյապաղ իրագործման կարելիութիւնը, համագործին եւ ճշդութիւն վկայեալ ու Արարատեան կարգերու գիտելիքներու նիւթերը եւ նախազայլիկական (մոկլի) ծրագիրները:

Շրջաններու խմբապետները համագումարին ներկայանան իրենց հետ ունենալով իրենց շրջաններուն կողմէ մշակուած ծրագիրներն ու կարծիքները:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը հետապնդէ որ Հ.Մ.Ը.Մ.ի բոլոր շրջաններն ու մասնաճիւղերը մասնակցին համաշխարհային սկաուտական ճամպորիներուն, որոնք գեղեցիկ ու բացառիկ առիթներ են Եռագոյն դրօշի հովանաւորութեան ներքեւ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկսողներն ու հայրենիքը ծանոթացնելու աշխարհին: Մասնակցութիւնը ըլլայ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի անունին եւ ղեկավարութեան տակ:

-Նկատի ունենալով որ 2012 թուականը հայ սկսողներին հիմնադրութեան 100ամեակն է, Կեդրոնական Վարչութիւնը Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի միջոցով աշխատանք տանի, որպէսզի Հայաստանը հրապարակէ շարք մը դրոշմաթուղթեր՝ նշելու համար 100ամեակը:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը պատրաստէ Բիւրականի բանակավայրին գլխաւոր յատակագիծը, որ պէտք է ամբողջութեամբ բաւարարէ համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակումի կարիք-

ները եւ նախատեսէ բանակավայրի ապագայ յարդարման ու զարգացման աշխատանքները, որոնք պէտք է իրագործուին հանգրուանային ձեւով եւ առաջնահերթութեան կարգով, ըստ յատակագիծին:

Յատակագիծին պատրաստութեան բոլոր ծախսերը յանձն կ'առնէ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամ եղը. Համլէթ Զրախճեան:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի մարզական կեանքին զարգացումը այսօր կը գտնուի լուրջ մարտահրաւէրներու դիմաց: Հայկական այլ կազմակերպութիւններու նախաձեռնութիւնները եւ համահայկական խաղերը մեզ կը պարտաւորեցնեն ըլլալ բարձր մակարդակի վրայ: Հետեւաբար կ'առաջադրուին հետեւեալները-

-Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խաղերը կազմակերպուին 4 տարին անգամ մը, միաժամանակ ընդգրկելով բոլոր մարզաձեւերը՝ ի մասնաւորի ֆութպոլն ու պասքեթպոլը:

-Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խաղերուն նոր մարզաձեւեր աւելցնելու պարագային նախընտրաբար հիմնուիլ Միջազգային Ոլիմպիական Կոմիտէի որդեգրած մարզաձեւերուն վրայ:

-Համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խաղերու առթիւ Կեդրոնական Վարչութիւնը յառաջացնէ յատուկ թեքնիք յանձնախումբ մը, որուն տրուին յատուկ պարտականութիւններ եւ իրաւասութիւններ:

90ԱՄԵԱԿԸ 99 ՄԱՍՆԱԾԻՂՈՎ

Քանի մը ամիսէն Հ.Մ.Ը.Մ. կը թեւակոխէ իր հիմնադրութեան 90ամեակի տարին: 90 տարիներ, որոնց 34ը համազաղութային կառոյցով: 34 տարի առաջ միութեան մասնաձիւղերուն թիւը 28 էր, այսօր 99 է:

Անցնող 90 տարիներուն եւ յատկապէս վերջին 34 տարիներուն Հ.Մ.Ը.Մ.ի հզօրացման եւ տարածման փաստը կու տան Պատգամաւորական յաջորդական ժողովներուն ներկայացուած մասնաձիւղերուն թուական պատկերները:

Ստորեւ՝ իւրաքանչիւր ժողովին ներկայացուած մասնաձիւղերուն թիւը:

●Ա. Պատգամաւորական ժողով (Պէյրութ, 13-15 Դեկտ. 1974) - 28 մասնաձիւղ:

●Բ. Պատգամաւորական ժողով (Նիկոսիա, 6-8 Ապրիլ 1979) - 46 մասնաձիւղ:

●Գ. Պատգամաւորական ժողով (Աթէնք, 14-17 Ապրիլ 1983) - 55 մասնաձիւղ:

●Դ. Պատգամաւորական ժողով (Աթէնք, 17-20 Ապրիլ 1987) - 57 մասնաձիւղ:

●Ե. Պատգամաւորական ժողով (Աթէնք, 29 Մարտ-3 Ապրիլ 1991) - 62 մասնաձիւղ: Ժողովին առաջին անգամ ըլլալով կը մասնակցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հայաստանի կազմակերպութեան ներկայացուցիչները:

●Զ. Պատգամաւորական ժողով (Պէյրութ, 11-17 Ապրիլ 1995) - 83 մասնաձիւղ:

●Է. Պատգամաւորական ժողով (Պէյրութ, 31 Մարտ-5 Ապրիլ 1999) - 87 մասնաձիւղ:

●Ը. Պատգամաւորական ժողով (Ծաղկաձոր, 4-7 Յունիս 2003) - 90 մասնաձիւղ: Ժողովին առաջին անգամ ըլլալով կը մասնակցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Զաւախքի կազմակերպութեան ներկայացուցիչը:

●Թ. Պատգամաւորական ժողով (Ծաղկաձոր, 19-23 Սեպտ. 2007) - 99 մասնաձիւղ: Ժողովին առաջին անգամ ըլլալով կը մասնակցին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պաղտատի, Մարսէյի, Կիպրոսի եւ Հունգարիոյ ներկայացուցիչները:

Ընթացաւորտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբայրներ իւրերեւոյն:

Ժողովին մասնակց թոյր պատգամաւորներ:

-Քննել համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական յաջորդ խաղերը Հայաստանի մէջ կատարելու կարելիութիւնը:

-Փորձառական շրջանի մը համար, համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական խաղերու մասնակցող խումբերուն հետ մասնակցին նաեւ կրտսեր տարիքի խումբեր (18 տարեկանէն վար), ըստ շրջաններու կարելիութեան:

-Համահայկական խաղերուն անպայման մասնակցել Հ.Մ.Ը.Մ.ի անունով: Եթէ քաղաքին մէջ կան մարզական այլ միութիւններ, որոնք կ'ուզեն մասնակցել յիշեալ խաղերուն, մասնակցել այլ քաղաքի անունով:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ

-Կեդրոնական Վարչութիւնը յառաջացնէ կազմակերպչական յանձնախումբ մը, որ ուսումնասիրէ եւ պատրաստէ միութեան յառաջիկայ ութ տարիներու գործունէութեան ուղեգիծը, ինչպէս նաեւ սերտէ կարելիութիւնները գոյացնելու Եւրոպայի մասնաճիւղերը համադրող մարմին մը, որ փորձառական շրջանէ մը ետք՝ նախաքայլը ըլլայ ապագայի Եւրոպայի Շրջանային Վարչութեան մը կազմութեան:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը մշակէ վարչականներ պատրաստելու ծրագիր մը, նաեւ օգտագործէ համացանցի ընդհանուր կարելիութիւնները՝ բոլոր մակարդակի դաստիարակչական աշխատանքներու համար:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը թափ տայ ցամաքամասային միջ-մասնաճիւղային աշխատանքներուն, բոլոր բնագաւառներէ ներս:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը մօտէն հետեւի Հայաստանի կազմակերպչական աշխատանքներու հզօրացման:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը հետապնդէ միութեան կազմալոյծ մասնաճիւղերու վիճակը եւ թափ տայ անոնց գործունէութեան:

-Կեդրոնական Վարչութիւնը հետապնդէ եւ օգնէ որ մինչեւ 2009, բոլոր շրջաններու անդամական տուեալները ներմուծուին Կեդրոնական Վարչութեան data base-ին մէջ:

-Միութեան 90ամեակին առիթով մինչեւ Հոկտեմբեր 2007ի աւարտը պատրաստուի յատուկ խորհրդապատկեր (լոկօ):

Խորհրդապատկերը պիտի օգտագործուի 2008ի օրացոյցներուն եւ պաշտօնական թուղթերուն վրայ:

-Միութեան 90ամեակին առիթով շրջաններուն թելադրել, որ կազմակերպեն յատուկ ձեռնարկներ: Նոյն առիթով քննել կարելիութիւնները Երեւանի կեդրոնական վայրի մը մէջ տեղադրելու Հ.Մ.Ը.Մ.ի յուշակոթող մը եւ կամ պողոտայ մը անուանակոչել միութեան անունով:

-Կը թելադրուի պատրաստել Հ.Մ.Ը.Մ.ի 90ամեակին նուիրուած Յուշամատեան մը, որուն մէջ ունենալ հայ թէ օտար պետական, ազգային եւ եկեղեցական անձնաւորութիւններու ողջոյնի խօսքեր:

-Կը թելադրուի 90ամեակի առիթով պատրաստել յատուկ յուշանուէրներ եւ ցրուել զանոնք միութեան բոլոր շրջաններուն:

ԿԱՆՈՆԱԳՐԱՅԻՆ

Ժողովը կատարեց կանոնադրային կարգ մը փոփոխութիւններ, որոնք յաւելեալ յստակացում մտցուցին միութեան ընդհանուր Ծրագիր-Կանոնադրին մէջ:

Փոփոխութիւնները կը վերաբերին կանոնադրի յօդուածներու խմբագրական միօրինակութեան, արտայայտուած կարգ մը միտքերու բխբեղացման եւ նկատուած վրէպներու սրբագրութեան (փոփոխութիւնները տեղ կը գտնեն Ծրագիր-Կանոնադրի շուտով լոյս տեսնելիք նոր հրատարակութեան մէջ):

«ՄԱՐԶԻԿ» ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ – ՀԱՄԱՑԱՆՑԻ ԿԱՅՔ ԷԶ

Ժողովը վերահաստատեց «Մարգիկ»ը ամսական դրութեամբ հրատարակելու յանձնառութիւնը, շրջաններու վրայ պարտք դնելով որ ունենան «Մարգիկ»ի իրենց ներկայացուցիչները կամ յանձնախումբերը:

Ժողովը նաեւ որոշեց.-

-«Մարգիկ»ը հրատարակել ամբողջութեամբ հայերէն, իսկ ամսաթերթին անգլերէն թարգմանութիւնը ներկայացնել համացանցի կայք էջով:

-«Մարգիկ»ի տարածման թափ տալ հետեւեալ միջոցներով.-

Յիշատակի նկար՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Միջին Արեւելքի պատգամաւորներու:

...Եւրոպայի պատգամաւորներու:

ա) Շրջաններէն ներս քարոզչական լայն աշխատանք տա-
նելով:

բ) Ըստ յարմարութեան ցենզի սակերուն վրայ «Մարզիկ»ի
բաժանորդագրութեան գումարները աւելցնելով:

գ) Բաժանորդագրութեան յատուկ կտրօններ պատրաս-
տելով եւ թերթին հետ ցրուելով: Կտրօններ բաժնել նաեւ ձեռ-
նարկներու ընթացքին:

«Մարզիկ»ի վարչութեան մաս կազմեն նաեւ Լիբանանի
կողքին շրջաններէն ներկայացուցիչներ՝ վարչական աշխա-
տանքները տեղւոյն վրայ հետապնդելու համար:

«Մարզիկ»ը օժտուի կիսաժամ գործաւարտով մը, որ պիտի
կատարէ թերթին վարչական աշխատանքները:

«Մարզիկ»ին նիւթական ապահովելու համար նկատի ու-
նենալ հետեւեալ միջոցները:-

ա) Թափ տալ «քաջաբեր անդամ»ներու դրութեան՝ բոլոր
շրջաններէն ունենալու համար նուիրատու եղբայրներ:

բ) Հովանաւորներ ապահովել թերթին թիւերուն, որմագը-
ներուն եւ բաժիններուն:

գ) Աշխատանք տանիլ մեծ թիւով ծանուցում հաւաքելու
զանազան շրջաններէ, նաեւ համացանցի կայք էջին վրայ ծա-
նուցումներ ունենալով:

«Մարզիկ»ը PDFի ձեւով ներկայացնել համացանցի էջով,
միաժամանակ թերթին բոլոր նիւթերը հայերէնով եւ անգլի-
էնով ներկայացնել առանձին:

Շրջանները ունենան կայք էջի եւ data baseի իրենց ներկա-
յացուցիչները:

Շրջանները համացանցի իրենց հասցէներէն ջնջեն
H.M.E.M. արտայայտութիւնը եւ զայն փոխարինեն
Homenetmen բառով:

«Մարզիկ»ի նախկին թիւերը PDFի ձեւով գետեղել միու-
թեան կայք էջին մէջ:

Շրջաններու համացանցի կայքէջերը իրենց գլխաւոր էջե-
րուն վրայ ունենան «Մարզիկ»ը ծանօթացնող բաժիններ:

Հ.Մ.Ա.Կ.Ի ՈՂՋՈՒՆԵԼԻ ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱՋԵՒԵՐԸ

Բանաձեւերու որդեգրման օրակարգին, Իրանի Հայ Մշա-

կութային Արարատ Կազմակերպութեան (Հ.Մ.Ա.Կ.) ներկա-
յացուցիչը երկու առիթով ուրախալի անակնկալ մը հրամցուց
ժողովականներուն, երբ առաջարկեց որոշումի կարգ անցը-
նել երկու բանաձեւեր, որոնք կը հաստատեն, թէ Հ.Մ.Ա.Կ.ը
այսուհետեւ համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակումներուն եւ մար-
զախաղերուն ներկայ պիտի չըլլայ իբրեւ հիւր, այլ՝ պիտի
մասնակցի իբրեւ շրջան եւ, առ այդ, պիտի կատարէ նիւթա-
կան մասնակցութեան իր լրիւ պարտաւորութիւնները:

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Մ.Ա.Կ. գործակցութեան ճամբուն վրայ առնը-
լած պատմական այս կարեւոր քայլը երկու առիթով ալ ար-
ժանացաւ Պատգամաւորական Ժողովի գնահատանքին եւ
ներկաներու ծափողջոյններուն:

Ստորեւ բանաձեւերը իրենց ամբողջութեամբ.-

●Քանի որ օրըստօրէ կարեւոր կը նկատուի միասնական
աշխատանքներ կազմակերպելու հրամայականը Հ.Մ.Ը.Մ.ի
եւ Հ.Մ.Ա.Կ.ի միջեւ, բացի համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակում-
ներու հրաւերէն, որ կ'առաքուի Հ.Մ.Ա.Կ.ին, նկատի առնուի
նաեւ միւս միջոցառումներուն (սկստակական սեմինար,
խմբապետական հանդիպումներ, ժողովներ, մասնաւանդ
շրջանային մակարդակի) Հ.Մ.Ա.Կ.ին մասնակցութիւնը որ-
պէս շրջան եւ ոչ որպէս հիւր:

...Աւստրալիոյ պատգամաւորներու:

...Արեւմտեան, Արեւելեան եւ Հարաւային Ամերիկացիներու եւ Գանատայի պատգամաւորներու:

Այդ ձեռնարկներու մասնակցութեան ընթացքին Հ.Մ.-Ա.Կ.ը պիտի կատարէ շրջանի մը վրայ պարտք դրուած նիւթական իր պարտաւորութիւնը:

●Քանի որ օրըստօրէ կարելոր կը նկատուի միասնական աշխատանքներ կազմակերպելու հրամայականը, բացի համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական մարզախաղերու հրաւերէն, միւս միջոցառումներուն (Շրջանային մարզախաղեր, ժողովներ, սեմինարներ) Հ.Մ.Ա.Կ.ը նկատի առնուի որպէս շրջան եւ ոչ որպէս հիւր: Այդ ձեռնարկներու մասնակցութեան ընթացքին Հ.Մ.-Ա.Կ.ը կատարէ շրջանի մը վրայ պարտք դրուած նիւթական իր պարտաւորութիւնը:

ՊԱՏԳԱՄԱՆՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ ՎԵՐՁԻՆ ՆԻՍՏԵՐԸ

Կիրակի, 23 Սեպտեմբերի առաւօտեան, երկու նիստով վերջ գտան Պատգամաւորական Յրդ ժողովին աշխատանքները:

Առաջին նիստին ժողովը ուսումնասիրեց նախահաշիւի յանձնախումբին կողմէ յառաջիկայ չորս տարիներուն համար ներկայացուած պիւտձէի նախահաշիւը եւ ըստ այնմ կատարեց շրջաններու ցենզերուն բաժանումը: Զորս տարուան համար Կեդրոնական Վարչութեան պիւտձէ ճշդուեցաւ 695 հազար տոլար:

Երկրորդ նիստով կատարուեցաւ նոր Կեդրոնական Վարչութեան ընտրութիւն: Անդամներու թիւ ճշդուեցաւ 9: Յետքուէարկութեան, 2007-2011 քառամեակին համար Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան անդամ ընտրուեցան եղբայրներ Գրիգորիս Պողարեան, Կարպիս Գապասագալեան, Միհրան Շիմշիրեան (Լիբանան), Յարութ Յարութիւնեան (Հայաստան), Գօգօ Պալեան (Արեւմտեան Մ. Նահանգներ), Վահրամ Դանիէլեան (Արեւելեան Մ. Նահանգներ), Արմէն Կէտիկեան (Գանատա), Հրաչ Սիսեռեան (Ֆրանսա) եւ Գարլոս Սէֆէրեան (Հարաւային Ամերիկա):

Վերջապէս, 10 երկար նիստերէ ետք, հասաւ Պատգամաւորական ժողովին փակման պահը: Սրտառուէ մթնոլորտի մէջ, սրտի խօսքեր արտասանեցին ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամները, շրջաններու ներկայացուցիչները

եւ ժողովին ղեկանը: Յուզիչ ելոյթներ ունեցան յատկապէս այն եղբայրները, որոնք կանոնադրային տրամադրութիւններու բերումով կը դադրէին Կեդրոնական Վարչութեան անդամակցութենէ:

Այս առիթով Հ.Մ.Ը.Մ.ի գաղափարական աւանդներուն եւ բարոյական սկզբունքներուն հաւատարիմ մնալու պատգամներ փոխանցեցին Կեդրոնական Վարչութեան նախկին անդամներ՝ եղբայրներ Վարուժան Սերոբեան եւ Ժիրայր Սարգիսեան: Սրտի խօսքեր փոխանցեցին ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան անդամ եղբայրներ Հրաչ Տէր Սարգիսեան, Պատրիկ Կիւլպէնկեան, Ստեփան Տէր Պետրոսեան եւ Գառնիկ Մկրտիչեան:

Խօսք առաւ նաեւ Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամ Ալպէրթ Աճէմեան: Ան ըսաւ, որ ուրախութիւն, հաճոյք եւ պատիւ էր Հ.Մ.Ը.Մ.ի գերագոյն ժողովին մասնակցութիւնը: «Հ.Մ.Ը.Մ.ը հայ իրականութեան մեծագոյն կազմակերպութիւնն է, որ մեծ դեր եւ առաքելութիւն ունեցած է եւ պիտի ունենայ», շեշտեց Աճէմեան:

Իր խօսքը շարունակելով, Հ.Յ.Դ. Բիւրոյի անդամը մաղթեց անշեղ ու անաղարտ պահել գաղափարական այն շէնքը, որուն վրայ բարձրացած է Հ.Մ.Ը.Մ.ի կառույցը: Օրուան մարտահրաւէրներուն մասին խօսելով, ան ըսաւ, որ Հ.Մ.Ը.Մ. մեծ աշխատանք ունի իր գործունէութիւնը արդիականացնելու եւ հայրենացնելու ուղղութեամբ:

Խօսքերէն ետք, Պատգամաւորական ժողովին փակումը կատարուեցաւ կէսօրուան ժամը 1.30ին, «Յառաջ նահատակ» քայլերգին յոտնկայս խմբերգումով:

Փակման քայլերգին յաջորդեցին ողջագուրումներ եւ շնորհաւորութիւններ: Պատգամաւորներ իրենց հաւասար գնահատանքը փոխանցեցին հին թէ նոր Կեդրոնական Վարչութիւններու անդամներուն, անգամ մը եւս հաստատելով, որ Հ.Մ.Ը.Մ.ի մէջ չկայ հին թէ նոր, այլ կայ միայն փոխանցում: Նորերը կը յառաջանան հիներու ճամբով, միութիւնը միութիւնն է դարձնող աւանդութիւններու եւ խոհաներու պահպանումով, հայանուէր առաքելութեան մը հետապնդման մնայուն եւ հաւաքական ջանքով:

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԴԱԴԱՐՆԵՐՈՒՆ

ՀՄԸՄԻ 9-րդ Պատգամաւորական ժողովի աւարտին, չորսօրեայ սպառիչ նիստերէ եւ քննարկումներէ ետք, միութեան մեծ ընտանիքին ներկայացուցիչները անմոռանալի երեկոյ մը անցուցին ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ի 18ամեակին նուիրուած ճաշկերոյթ-պարահանդէսին իրենց մասնակցութեամբ:

Պատգամաւորական ժողովին կազմը, հիւրեր, ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ի մեծածախ անդամներ ու համակիրներ, ընդամէնը 250 հոգի, ուրախ երեկոյ մը անցընելով՝ բարոյական ու նիւթական իրենց զօրակցութիւնը յայտնեցին միութեան հայրենի գործունէութեան ծաւալման եւ հզօրացման:

Ճաշկերոյթ-պարահանդէսը տեղի ունեցաւ երեկոյեան ժամը 8ին, Նոր Նորքի «Իգտիր» ճաշարանին մէջ: Պաշտօնական բաժինը ընդգրկեց խօսքեր, որոնց կողքին եւ որոնցմէ ետք կիրարկուեցաւ զեղարուեստական ճոխ յայտագիր՝ մասնակցութեամբ հայրենի երգիչ-երգչուհիներու:

Ճաշկերոյթին սկիզբը, ներկաները ողջունեց ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Հրաչ Շմաւոնեան: Ան բարի գալուստ մաղթեց բոլորին եւ յայտնեց, որ այս օրը նշանակալից է միութեան համար, որովհետեւ գալն բաղկացնող շրջաններու ներկայացուցիչները կը գլուխը հայրենիքի մէջ, հոգով-սրտով միացած են հայրենիքի հետ:

Իր կարգին, ՀՄԸՄ-ի ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Գառնիկ Մկրտիչեան խօսք առնելով յայտնեց, որ ճաշկերոյթին ներկայ են ՀՄԸՄ-ՀԱՍԿ-ի հիմնադիր սերունդը եւ այդ սերունդին յաջորդած երիտասարդները, բոլորը նոյն գաղափարի ու տեսիլքի նուիրեալներ: Եղբ. Մկրտիչեան շնորհակալութիւն յայտնեց Պատգամաւոր-

Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.Ի ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 18ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԸ

րական ժողովի հիւրընկալութեան համար եւ մաղթեց, որ ներկաները իրենց շրջանները կը վերադառնան վերաթարմացած կորովով եւ խանդավառութեամբ:

Խօսք առաւ նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Հայաստանի առաջին երդուեալ սկաուտը, Հայաստանի Ազգային ժողովի անդամ եղբ. Գեղամ Մանուկեան: Ան երախտիքով յիշեց անդարձ մեկնած երեք Հ.Մ.Ը.Մ.ականներ, որոնք մեծ դեր ունեցան Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Հայաստանի մէջ վերընծիւղման աշխատանքներուն: «Եղբայրներ տղքթ. Միսաք Արզումանեան, Երուանդ Տէմիրճեան եւ Յովհաննէս Տէր Յարութիւնեան 1989ին Հայաստան այցելելով սերմերը ցանեցին Հ.Մ.Ը.Մ.-ի հայրենիքի կառոյցին», ըսաւ ան: Շարունակելով, ան յիշեց նաեւ եղբայրներ Վարդան Բախչեանը եւ Ետրա Նաւոյեանը, որոնք 18 տարի առաջ կարեւոր ներդրում ունեցան Հ.Մ.Ը.Մ.-ի Երեւանի մասնաճիւղին ստեղծման մէջ:

Այնուհետեւ, նորընտիր Կեդրոնական Վարչութեան անունով խօսք առաջ եղբ. Միհրան Շիմշիրեան: Ան շնորհաւորեց ընթացաւարտ Կեդրոնական Վարչութիւնը իր գնահատելի աշխատանքին համար, որ կարողացաւ նոր որակ եւ մակարդակ տալ միութեան աշխատանքներուն: Եղբ. Շիմշիրեան շնորհակալութեան խօսք ուղղեց Պատգամաւորական ժողովի մասնակիցներուն, որոնք իրենց վստահութիւնը տուին նորընտիր Կեդրոնական Վարչութեան: Ան շնորհեց, որ միասնակամ աշխատանքով միայն կարելի պիտի ըլլայ Հ.Մ.Ը.Մ.-ը տեսնել վերելքի վրայ:

Խօսքերու միջեւ եւ աւարտին, ճաշկերոյթ-պարահանդէսը ձոխացուցին «Հայասա» պարախումբը, «Օլիմպիա» նուագախումբը եւ արուեստագէտներ Ազատ Թամար, Արսէն Գրի-

գորեան, Գրիգոր Վէյնէրեան, Լուսինէ Պօղոսեան, Էտուարտ Միքայէլեան եւ Լէյլա Սարիբէկեան: Միջոցառման խանդավառութեամբ՝ կատարուեցան սրտաբուխ նուիրատուութիւններ, որոնց ընդհանուր գումարը հասաւ շուրջ 17 հազար ամ. տոլարի:

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍԻՆ ՆՈՒՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ՑԱՆԿԸ

Վարանդ Մելքոնեան	\$2000
Բագրատ Եսայեան	\$2000
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու	
Շրջանային Վարչութիւն	\$1000
Յարութիւն Յարութիւնեան	\$1000
Աւետիս Պերպերեան	\$1000
Օշին Փիրումեան	\$1000
Չարլի Կալեան	\$1000
Գօգօ Թովալեան	\$1000
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Փարիզի քոյրեր եւ եղբայրներ	\$1000
Ստեփան Տէր Պետրոսեան	\$500
Սարգիս Տէր Պետրոսեան	\$500
Ժիրայր Սարգիսեան	\$500
Գօգօ Պալեան	\$500
Յրէտ Յայրապետեան	\$500
Պերճ եւ Յակոբ Գալայճեաններ	\$500
Գէորգ Անթունեան	\$500
Աթօ Սաղտըճեան	\$500
Ծոն Պերպերեան	\$500
Էտի Զոհրապեան	\$500
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հարաւային Ամերիկայի Շրջանային	
Վարչութիւն	\$500
Արման Քիլեճեան	\$300
Սարգիս Արեւեան	\$200
Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կիպրոսի եղբայրներ	\$200
Պերճ Մոմճեան	\$100
Միհրան Շիմշիրեան	\$100
Պօղոս Խաճառեան	\$100
Յակոբ Մելիքսէթեան	\$100
Ծոնի Արեւեան	\$100
Տէր եւ տիկին Տէրտէրեաններ	100 եւրօ
Ալէք Խաչատրեան	40 փաունտ

ՈՐՊԷՍՋԻ ՀԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՉՏԿԱՐԱՆԱՅ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՀԶՕՐ ՄՆԱՅ

(Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՏԵՆԱՊԵՏ
ԵՂԲ. ԳԱՌՆԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆԻ ԽՕՍԲԸ, ՅՐԴ ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ
ԺՈՂՈՎԻ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ)

Գերշ. Տ. Անուշաւան Եպս. Ժամկոչեան՝ ներկայացուցիչ
Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի,
Յարգելի հիւրեր,
Սիրելի Հ.Մ.Ը.Մ.ական քոյրեր եւ եղբայրներ,

Այս օրը, 19 Սեպտեմբերը, այս պահէս սկսեալ իր յատուկ
տեղը պիտի ունենայ Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր
Միութեան պատմութեան մէջ: Սովորական թուական մը պի-
տի չըլլայ ան այլեւս, այլ՝ դարձակէտ նշող օր մը հայ կեանքի
երիտասարդական մեծագոյն կազմակերպութեան եւ, անոր
ճամբով, հայ ժողովուրդի լայն զանգուածին համար:

Արդարեւ, միութեան 23 շրջաններէն 78 պատգամաւորներ
այսօր, հանդիսաւոր այս պահուն, կը սկսին Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յրդ
Պատգամաւորական Ժողովի աշխատանքներուն, նոր թափ
եւ մղում տալով մարմնակրթանքի ճամբով հայ մարդու
կերտման եւ հայապահպանման համազգային մեր ճիգերուն:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պատգամաւորական Յրդ Ժողովը ցարդ գու-

մարուած Պատգամաւորական Ժողովներուն
մեծագոյնն է, շրջաններու եւ պատգամաւոր-
ներու մասնակցութեան իր թիւով, ինչ որ
պերճախօս փաստը կու տայ նախորդ Պատ-
գամաւորական Ժողովին կողմէ հռչակուած
«կազմակերպական քառամեակ»ի արդիւնա-
ւէտութեան եւ յաջողութեան: Արդարեւ,
առաջին անգամ ըլլալով Պատգամաւորական
Ժողովի կը մասնակցին միութեան նորաս-
տեղծ կամ վերաշխուժացող շրջաններէն
Հունգարիան, Շուէտը, Կիպրոսը, Մարսիլը,
Պաղտատը, Ամմանը եւ տակաւին ուրիշներ:

Ժողովին հիւրաբար կը մասնակցին նաեւ,
առաջին անգամ ըլլալով, Իրանի Հայ Մշակու-
թային «Արարատ» կազմակերպութեան եւ
Համազգայինի ներկայացուցիչները:

Շրջաններու եւ հիւրերու այս մեծաթիւ
ներկայութիւնը անպայման որ կը դօտեպնէ
մեզ եւ խրախոյս կու տայ զայլք օրերուն
կրկնապատկելու մեր ճիգերը, երիտասարդ
սերունդի առողջ ու հայեցի դաստիարակութեան մեր աշխա-
տանքները, եւ այս, այնպիսի պահու մը, երբ մեր շուրջի պայ-
մանները կը թելադրեն մեզ թիափարել հոսանքն ի վեր: Արդա-
րեւ, համաշխարհայնացումը, դադափարական եւ բարոյա-
կան արժէքներու նահանջը, հայ կեանքէն ներս թափանցող
այլազան խորթ երեւոյթները, անտարբերութիւնը եւ կրաւո-
րականութիւնը մեծ աւերներ կը գործեն ամէնուրեք:

Սփիւռքի մէջ հայը հայ պահելու, իսկ Հայաստանի մէջ տի-
պար քաղաքացիներ կերտելու մեր առաքելութիւնը օրէ օր
կը բախի նոր դժուարութիւններու եւ կ'ենթադրէ ուժերու
մեծ լարում՝ նոր օրերու համապատասխան միջոցներով յաղ-
թահարելու համար մեր դէմ ցցուած բոլոր դժուարութիւննե-
րը, որպէսզի հայութիւնը չտկարանայ եւ Հայաստանը հզօր
մնայ իր ապագայ սերունդներով:

Այդ տեսլականով Հ.Մ.Ը.Մ. ճամբայ ելաւ 89 տարիներ
առաջ, Հայաստանի Ա. անկախութեան հռչակման հետ: Նոյն
տեսլականով, տարիներ շարունակ ան Սփիւռքի սերունդնե-

րուն աչքերը սեւեռեց դէպի Հայրենիք, անպայման օր մը զայն անկախ տեսնելու ցանկութեամբ: Ու երբ ցանկութիւնը դարձաւ իրականութիւն, նոյն տեսլականը միութիւնը վերադարձուց Հայաստան եւ իրեն Հայաստանի Ազգային Սկստական Կազմակերպութիւն, զայն լծեց Հայրենանուէր աշխատանքի:

Այսպէս, Հայրենի հողին վրայ տեղի ունեցան միութեան վերջին 4 համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական բանակումները, համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական սկստական չորրորդ համազումարը, միութեան Պատգամաւորական Ցրդ Ժողովը եւ տակաւին՝ շրջանային ու համահայաստանեան տարողութեամբ բազմաթիւ սեմինարներ ու բանակումներ: Անկախ համահայկական չորս մարզախաղերու մեծաթիւ մասնակցութեան, ներհայաստանեան մասնաճիւղային գործունէութեան եւ Հայաստան-Սփիւռք քոյր մասնաճիւղերու ստեղծման քայլէն:

Այս բոլորէն ետք, ահաւասիկ, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ցրդ Պատգամաւորական Ժողովը մեզի, միութեան 99 մասնաճիւղերու աւելի

Սփիւռքի մէջ հայը հայ պահելու, իսկ Հայաստանի մէջ տիպար քաղաքացիներ կերտելու մեր առաքելութիւնը օրէ օր կը բախի նոր դժուարութիւններու եւ կ'ենթադրէ ուժերու մեծ լարում՝ նոր օրերու համապատասխան միջոցներով յաղթահարելու համար մեր դեմ ցցուած բոլոր դժուարութիւնները, որպէսզի հայութիւնը չտկարանայ եւ Հայաստանը հզօր մնայ իր ապագայ սերունդներով:

քան 25 հազար անդամներուն, կը ներկայանայ իրեն Հաշուեքննութեան, վերաթեւորման, վերատեսութեան եւ վերահաստատման պահ:

Հաշուեքննութիւն՝ Պատգամաւորական Ցրդ Ժողովէն, Յունիս 2003էն առկին կատարուած եւ անկատար բոլոր աշխատանքներուն:

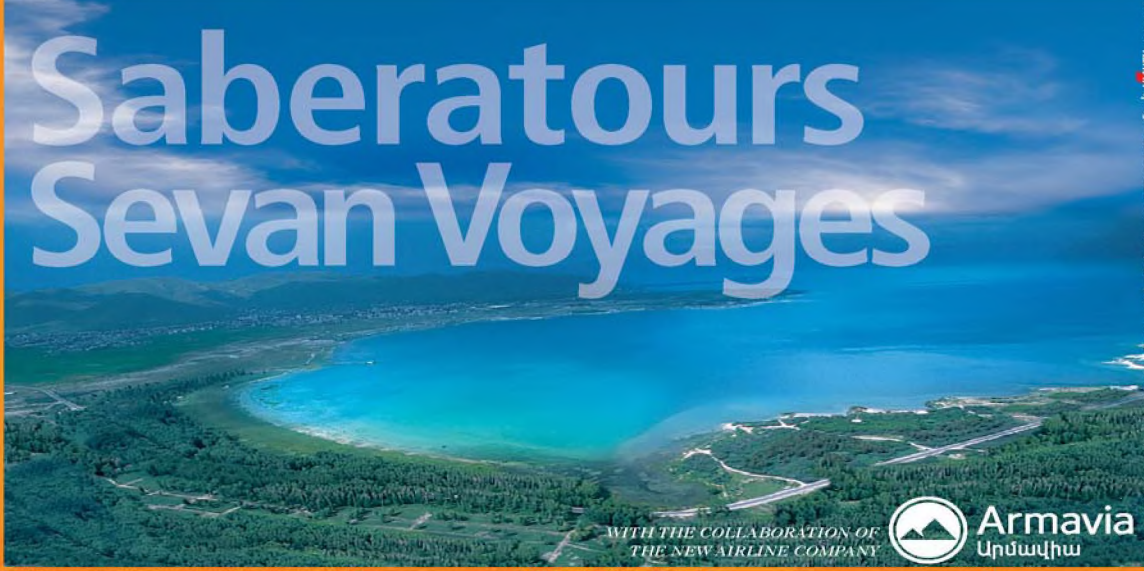
Վերաթեւորում՝ մարդակերտումի, հայակերտումի եւ ազգակերտումի նպատակներուն ի խնդիր միութեան կտրած ու կտրելիք ուղիներուն:

Վերատեսութիւն՝ սկստական եւ մարզական գործունէութեան ցարդ մեր որդեգրած միջոցներուն, այսօրւան արժեքափերուն եւ մեր պայմաններուն յարմարող նոր ծրագիրներու մշակման համար:

Եւ, վերջապէս, վերահաստատում՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի նուիրական դրօշին տակ, միութեան աշխարհասփիւռ միաւորները միաձուլ կամքի վերածելու եւ, իրեն «Տորմիդ հրաթեւ», մեր ժողովուրդն ու Հայրենիքը յաղթանակէ յաղթանակ առաջնորդելու մեր ուխտին:

ARMENIA
for private and group trips
www.saberatours.fr

Saberatours Sevan Voyages

WITH THE COLLABORATION OF
THE NEW AIRLINE COMPANY

Armavia
Արմավիա

Photos: © Yann Artus-Bertrand, La Terre vue du Ciel. Licence 075 990031. StudioVIZEN 2005 PARIS

Direct Flights
PARIS
YEREVAN
PARIS

Select
your Journey

Guided Tours
for 8 Days
or 12 Days

11, rue des Pyramides
75001 Paris
tel 331 42 96 10 10
fax 331 42 96 18 77
saberatours@selectour.com

48, cours de la Liberté
69003 Lyon
tel 334 78 60 13 66
fax 334 78 60 92 26
sevan@selectour.com

67, La Canebière
13001 Marseille
tel 334 95 09 30 60
fax 334 95 09 30 61
marseille@wasteels.fr

32-38, rue Hamrabadoutian
Yerevan
tel 374 10 52 55 55
fax 374 10 56 40 30
sabera@armenco.com

ՊԱՀՊԱՆԵԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵՐ ԻՆՔՆՈՒՐՈՅՆՈՒԹԻՒՆԸ ՑՈՒԱՑՆՈՂ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

(ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ԱՏԵՆԱՊԵՏ ՄԿՐՏԻՉ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆԻ ՈՂՋՈՅՆԻ ԽՕՍԲԸ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
907 ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԲԱՑՄԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ)

Յարգելի հիւրեր եւ սիրելի Հ.Մ.Ը.Մ.ական
հղբայրներ,
Համազգայինի Կեդրոնական Վարչութեան
անունով կ'ողջունեմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Պատգամաւորա-
կան Գրգ ժողովը եւ անոր բոլոր մասնակիցները:
Կը մաղթեմ, որ Նաւասարդեան ու Ողիմպիական
մարզական առողջ ոգին տիրապետող ըլլայ ժողովի
ամբողջ տեւողութեան:

Հին յոյներու «առողջ միտք՝ առողջ մարմնի
մէջ» խօսքը Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Համազգայինի միջեւ
գործակցութեան նպատակը բացատրող ամէնէն
յարմար խօսքն է, անկասկած: Մարդու կեանքին
մէջ ֆիզիքական առողջութեան կարեւորութիւնը
բացատրութեան չի կարօտիր: Առանց այդ մարմ-
նական առողջութեան՝ բացառիկ յատկութիւննե-
րու տէր անհատներն են միայն, որ կրնան պահել
իրենց մտային առողջութիւնը: Իսկ առանց մտա-
յին առողջութեան անհատը ուշ կ'ամ կանուխ տեղի
կու տայ ֆիզիքական առողջութիւնը քայքայող
զանազան տեսակի մոլութիւններու, մանաւանդ՝ քաղա-
քակրթական ներկայ պայմաններու մէջ, ուր չէզոքացուած
են անցեալի բարոյական բոլոր պարտադրանքները՝ իրենց
բացայայտ անպատեհութիւններով, բայց նաեւ՝ զանգուած-
ներու համար իրենց ակնբախ առաւելութիւններով:

Բոլորս կը զգանք ու կը տեսնենք, որ ներկայ աշխարհը
սխալ ընթացք մը որդեգրած է. տնտեսութիւնը սկսած է դե-
կավարել մարդկային կեանքի բոլոր մարզերը, հոգեկան աշ-
խարհը՝ ներառեալ: Կ'ապրինք տնտեսական ամբողջատիրու-
թեան դարաշրջանի մը մէջ: Տնտեսական շահերու ապահո-
վումը միշտ ալ կարեւոր եղած է մարդկային պատմութեան
մէջ, սակայն վերջին քանի մը տասնամեակներու ընթացքին
գերիշխող հանգամանք ստացած է: Անցեալին, մարդու նիւ-
թական ընչաքաղցութիւնը որոշ չափով կը հաւասարակշռու-
էր կրօնական կեղծ կամ իրական հաւատքի թելադրած են-
թականայական սահմանափակումներով: Այսօր կրօնքը բաւա-
րար վստահութիւն եւ ապահովութիւն ներշնչող ազդակ չէ,
քանի ինքը տագնապի մէջ է եւ անգործ՝ կեանքի նոր երեւոյթ-
ներու մասին իր համոզիչ մեկնաբանութիւնները տալու:

Կը մնայ մարդուն համար միակ իսկական ու տիեզերական
միջոցը՝ մարդկային բանականութենէն սերող գիտակցու-
թիւնը: Գիտակից մարդն է, որ ատակ է իր եւ իր պատկանած
հաւաքականութեան առարկայական ու մանաւանդ՝ ենթա-
կայական շահերը պաշտպանելու: Իսկ այդ գիտակցութիւնը
պէտք է մշակել, զարգացնել, ինքնավստահ դարձնել, որպէս
զի ան անկախ եւ ուժական գործիքի մը վերածուի, որպէսզի
առնուող իւրաքանչիւր քայլ ընդունելի ըլլայ հասարակու-
թեան համար, որպէսզի երիտասարդութիւնը կրկին դառնայ
հաւաքական կեանքի առանցքը: Միաժամանակ պէտք է հե-
տապնդել մտակրթութիւնը՝ մարմնակրթութեան կողքին,
որպէսզի կարելի ըլլայ ստեղծել առողջ միտքը՝ առողջ մարմ-
նի մէջ: Ասիկա՝ է մեր օրերուն անհատի, ինչպէս նաեւ՝ հաւա-
քականութեան առողջ վերապրելիութիւնը ապահովող ամէ-
նէն վստահելի եւ ազդու միջոցը:

Այս գործը դիւրին գործ մը չէ՝ մանաւանդ մեր օրերուն:
Էր ատեն մը, երբ աշխարհի մեծերը շահագրգռուած էին փոքր
ժողովուրդներու եւ առհասարակ զանգուածներու մտաւոր
զարգացումով, որովհետեւ զաղութատիրութեան տարած-

ման առաջին հանգրուանին անհրա-
ժեշտ նկատուած էր զանոնք հեռացր-
նել իրենց աւանդական մշակոյթէն:
Այսօր կացութիւնը շրջուած է.
տնտեսական հզօր աշխարհը իր դի-
մացը կ'ուզէ գտնել միայն իր սպա-
ռողական մոլուցքին գոհացում
տուող զանգուածներ: Անոնց հա-
շիւով՝ զանգուածի գիտակցութիւնը
պէտք է զարգացած ըլլայ այնքան մը
միայն, որ կարենայ ընկալել «Մեծ
Եղբօր» մատնացոյց ըրած ուղղու-
թիւնը: Քարոզչութեամբ եւ գովազ-
դային ճարտարարուեստի հսկայա-
կան՝ գերարդիական արհեստագի-
տութեան ընծայած բոլոր միջոցնե-

**Երիտասարդութեան համար
հրապուրիչ է փոփոխութիւնը,
նորութիւնը, տարօրինակը,
արտասովորը, իսկ մենք մեր
բացարձակ մեծամասնու-
թեամբ կը յամառինք իրեն
հրամցնել հինը, դասականը,
աւանդականը, արդէն ընդուն-
ածը: Մեր կարծիքով ազգային
իմաստով առողջ քաղաքակա-
նութիւնը այս երկու մօտեցում-
ներուն համադրումն է եւ
իմաստուն կենակցութիւնը:**

րու օգտագործումով, հոգեբանական գիտութեան տարակա-
նոն կիրառումով եւ մարդկային բնագոյններու ախտային
գրգռումով մէջտեղ եկած է արտագործողականէն անդին անց-
նող անիրական տնտեսութիւն մը, որ իր ունեցած դժուարու-
թեամբ ղեկավարելի վերիվայրումներով՝ ամէն վայրկեան
կը սպառնայ փորձանք դառնալ համայն մարդկութեան
գլխուն: Այդ քարոզչութեան գլխաւոր թիրախներէն է նաեւ
այն խաւը, որ կը խոտտանայ երկար ժամանակ ենթակայ ըլլալ
այդ քարոզչութեան հետեւանքներուն, այսինքն՝ երեխան,
պատանին ու երիտասարդը: Այս միջնորոտին մէջ մեծապէս
կը տուժէ ժողովրդային կրթութիւնը: Արդարեւ, համեմատա-
կան նուազումի ենթարկուած են գրեթէ բոլոր երկիրներու
կրթական պիւտձէները: Կրթական հաստատութիւնները, մա-
նաւանդ բարձրագոյն կրթութեան ուսումնարանները, հետըզ-
հետէ կը վերածուին հասութեան տնտեսական ձեռնարկու-
թիւններու: Յստակօրէն կը հետապնդուի «առանց ուղեղի՝
առողջ մարմին» քաղաքականութիւն մը: «Առողջ մարմին»,
որպէսզի սպառող միաւորը կարելի եղածին չափ երկար ժա-
մանակ այդպիսին մնայ: «Առանց ուղեղի», որպէսզի բթա-
ցած ըլլալ անհատի քննադատական ունակութիւնը եւ ան
զրկուի հարցադրումներ կատարելու իր կարողութենէն:
Բնական է, այս քաղաքականութեան քարոզչութիւնը կը կա-
տարուի ծայրագոյն հրապուրով եւ անառակելի գրաւչու-
թեամբ: Թակարդները լարուած են ամէնուրեք՝ տունը, փո-
ղոցը, աշխատատեղին, դպրոցը, հեռատեսիլի պաստառնե-
րուն վրայ, մարզադաշտին վրայ, հագուստեղէններու վրայ.
այնքան պակասած է անհատի քննադատական կարողութեան
աստիճանը, որ ան, օրինակ, որակաւոր հագուստը հագուե-
լով, իր ինքնասիրութիւնը չոյլուած կարծած միջոցին, անդի-
տակցաբար կը կատարէ իր արժէքէն շատ աւելի սուղ վճար-
ւած ապրանքին քարոզչութիւնը՝ սատարելով անոր յաւելեալ
տարածման:

Համաշխարհայնացումը անխուսափելի երեւոյթ է, սա-
կայն ներկայիս գործադրութեան մէջ ղրուած անոր տարբե-
րակը կ'առաջնորդէ դէպի քանդում: Այս կացութեան մատ-
նանշումը, առանձինն, ի հարկ է, իր հետ անմիջական լուծու-
մը չի բերեր: Մենք եւ մեզի հետ մեր նոր սերունդը պարտաւոր

ենք ապրելու այս աշխարհին մէջ,
քանի զայն փոփոխութեան ենթար-
կելու միջոցները մեր ձեռքը չեն:
Ատիկա չի նշանակեր սակայն, թէ
պէտք է ձեռնունայն մնալ: Անհրա-
ժեշտ է գաղափարներով զինել երի-
տասարդութիւնը, որպէսզի ան աւե-
լի զգոյշ վերաբերում ունենայ իր
անհատականութիւնն ու ինքնուրոյ-
նութիւնը քանդող քաղաքականու-
թեան հանդէպ, որովհետեւ անհատ-
ներու քանդումը ինքնաբերաբար
կ'առաջնորդէ հաւաքականութեան
քանդումին:

Այստեղ է ահաւասիկ, որ մեր
միութիւնները ընելիք ունին, իւրա-
քանչիւրը առանձին եւ իրարու հետ գործակցելով: Մեր երի-
տասարդութեան ներկայի վտանգներուն դէմ գաղափարա-
կան պատուաստումը մեր հաւաքականութեան վերապրե-
լիութեան համար նոյնքան կենսական է, որքան մեր ջամբած
ազգային դաստիարակութիւնը: Նշենք այստեղ, որ ազգային
դաստիարակութեան մատուցումը հայկական անկախ պե-
տութեան գոյութեամբ անհամեմատօրէն դիւրացած է ըլլալ
հայրենիքէն ներս, ըլլալ սփիւռքեան գաղութներէն ներս:
Առանց հրաժարելու ազգային դաստիարակութենէն, մեր
կրթական ու դաստիարակչական ծրագիրները պէտք է կեղ-
րոնացնել երիտասարդութեան հոգեկան, մտային ու ֆիզի-
քական առողջութիւնը վտանգող երեւոյթներու վնասագերծ-
ման նպաստող դաստիարակչական միջոցներուն վրայ:

Այս մարզին մէջ մենք արդէն ուշացած ենք: Երիտասար-
դութեան համար հրապուրիչ է փոփոխութիւնը, նորու-
թիւնը, տարօրինակը, արտասովորը, իսկ մենք մեր բացար-
ձակ մեծամասնութեամբ կը յամառինք իրեն հրամցնել հինը,
դասականը, աւանդականը, արդէն ընդունուածը: Մեր կար-
ծիքով ազգային իմաստով առողջ քաղաքականութիւնը այս
երկու մօտեցումներուն համադրումն է եւ իմաստուն կենակ-
ցութիւնը, այսինքն՝ աշխարհի արագ ընթացքին հետ քայլ
պահելով հանդերձ՝ պահպանել ազգային ինքնուրոյնութիւնը
ցոլացնող հիմնական արժէքները: Ահա այսքան պարզ է
Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Համազգայինի հասարակաց նպատակը, նոյն-
քան ալ դժուար իրագործելի, սակայն երբեք անկարելի:

Մօտաւորապէս երեք տարիներ առաջ տեղի ունեցաւ ՀՕ-
Մի, Հ.Մ.Ը.Մ.ի եւ Համազգայինի միացեալ խորհրդաժողովը,
որուն ընթացքին կատարուեցան կարեւոր խորհրդածութիւն-
ներ: Այդ խորհրդաժողովին միջնորոտը պէտք է տարածուի՝
ամրանալով մեր բոլոր միութեանականներու միտքերուն մէջ,
որպէսզի հայութեան կեանքէն ներս գրեթէ երկու տասնամ-
եակ առաջ տեղի ունեցած հիմնական փոփոխութիւնները
իրենց արտայայտութիւնը գտնեն յանձնառու անհատներու
առօրեայ կեանքին մէջ եւ որպէսզի անոնցմէ իւրաքանչիւրը
վերածուի ճիշդ ուղղութիւնը ցոյց տուող փարոսի:

Յաջողութիւն կը մաղթեմ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Յրդ Պատգամաւո-
րական Ժողովին:

Ի ՄԻ ԳԱ, ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԻԼ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՄԲ ՆՈՐՈԳՈՒԻԼ

(Հ.Մ.Ա.Կ.Ի ԽՕՍԲԸ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի
ՊԱՏԳԱՄԱԽՈՐԱԿԱՆ ՅՐԴ ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Իրանում աշխատող Հայ Մշակութային Արարատ Կազմակերպության Կենտրոնական Վարչության ու բոլոր անդամների կողմից ողջունում ենք Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Պատգամաւորական Ցրդ Ընդհանուր Ժողովի կայացումը եւ մեր շնորհակալութիւնը յայտնում Պատգամաւորական Ժողովին ներկայ գտնուելու Կեդրոնական Վարչությանս յղուած հրաւերի համար:

Պատգամաւորական Ժողովները հաշուառութեան եւ հաշվետուութեան ժողովներ լինելուց բացի, առաւել՝ միմիանց հետ չփոխելու եւ յարաբերուելու յարմար առիթներ են հայութեան հաւաքական կեանքի ու հայութիւնը յուզող հարցերի մասին միասին խորհելու, միասին ծրագրելու եւ համագործակցելու առումով, եւ մենք կը փորձենք ոչ միայն որպէս Հ.Մ.Ա.Կ., այլ որպէս իրանահայ գաղութի մի մասնիկ, մեր եւ իրանում աշխատող քոյր միութիւնների տեսակէտների փոխանցողը եւ թարգմանը հանդիսանալ:

Իրանի երեք թեմերի հայաշատ քաղաքներում աշխատում են 20ից աւել մարզամշակութային, ուսանողական-համալսարանական, բարեսիրական, հայրենակցական, կանանց եւ այլ միութիւններ, որոնց խոշորագոյնն է Արարատ Կազմակերպութիւնը՝ շուրջ 1800 անդամներով եւ Թեհրանում ու իրանի հայաշատ չորս կենտրոններում (Թաւրիզ, Ուրմիա, Գեարդաբադ գիւղ եւ Շիրազ) ունեցած մասնաճիւղերով: Հ.Մ.Ա.Կ.ը, ի տարբերութիւն Հ.Մ.Ը.Մ.Ի, մարզական եւ սկստական աշխատանքների կողքին ծաւալում է նաեւ մշակութային գործունէութիւն: Մէկ սենեակից բաղկացած իր կեդրոնատեղիով գործունէութիւն սկսած մեր միութիւնը անցնող 63 տարիներում կարողացել է արձանագրել չօչափելի վերելք՝ շնորհիւ իր անդամների նուիրական եւ հետեւողական աշխատանքի ու միութեան շուրջ բոլորուած համայնքի լայն խաւերի բարոյական եւ նիւթական աջակցութեան: Այսօր, Արարատ Կազմակերպութիւնը Թեհրանի իր երկու կեդրոնատեղիներով՝ «Կոմիտաս» արուեստի սրահով ու 73.000 քառ. մետր տարողութեամբ Արարատ Մարզալանով անփոխարինելի դեր ունի նոր սերունդների հայեցի դաստիարակութեան գործում: Արարատ Մարզալանը իր մարզամշակութային դահլիճներով, մարզական դաշտերով եւ լայն հնարաւորութիւններով եզակի կառույց է ոչ միայն իրանահայութեան մօտ, այլ՝ ամբողջ Սփիւռքում:

Թեհրանի հայահոծ քաղաքամասերում աշխատող եւ Հ.Մ.Ա.Կ.ին գաղափարակից մարզամշակութային քոյր միութիւններից պիտի նշել Հ. Մ. Սիփան Միութեան, Հ. Մ. Նայիրի

Միութեան եւ Հ. Մ. Սարգարապատ Միութեանը, որոնք եւս իրենց հնարաւորութեան սահմաններում լծուել են մեր գերագոյն նպատակների կենսագործման ճամբին:

Սիրելի քոյրեր եւ եղբայրներ,

Միշտ սերտ են եղել գաղափարակից երկու քոյր միութիւններ՝ Հ.Մ.Ա.Կ.ի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի յարաբերութիւնները եւ մենք միշտ զգացել ենք Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ջերմ վերաբերմունքը մեր նկատմամբ: Այդ վերաբերմունքի ապացոյցներից են եղել Հ.Մ.Ը.Մ.Ի յղած հրաւերները Հ.Մ.Ա.Կ.ին՝ մասնակցելու համար համա-Հ.Մ.Ը.Մ.ական մարզական եւ սկստական միջոցառումներին: Մեզ համար մեծ պատիւ էր որ անցեալ Յունւարին՝ Հ.Մ.Ա.Կ.ի 22րդ Պատգամաւորական Ժողովին Թեհրանում հիւրընկալեցինք Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Կենտրոնական Վարչութեան եղբայրներ Գառնիկ Մկրտչեանին ու Պատրիկ Կիւրպէնկեանին, որոնք մօտից ծանօթացան մեր գաղութի եւ Հ.Մ.Ա.Կ.ի հետ:

Հայ Մարմնակրթական Ընդհանուր Միութիւնը Հայաստանի առաջին անկախ հանրապետութեան ժամանակ որպէս պետական կազմակերպութիւն, եւ այնուհետ՝ Հայաստանի խորհրդայնացումից ու հալածուելուց յետոյ Սփիւռքի բոլոր գաղթօճախներում մեծ եւ նշանակալի դեր է ունեցել հայ սերունդների գաղափարական, ֆիզիքական դաստիարակութեան ու հայրենիքից հեռու ափերում հասակ առնող նորագոյն սերունդների հայկական նկարագրի կերտման, պահպանման ու զարգացման գործում: Խորհրդային Միութեան փլուզումից յետոյ եւ Հայաստանի երկրորդ անկախ հանրապետութեան ստեղծման առաջին իսկ օրերից Հ.Մ.Ը.Մ.ը վերընձիւղուեց մայր հայրենիքում եւ այսօր իր առաջ բացուած է գործունէութեան մի ընդարձակ եւ լայն դաշտ մայր հայրենիքում յատկապէս, ու Սփիւռքի հայահոծ բոլոր գաղութներում միաժամանակ:

Այսօր, երբ հայաշխարհը դիմագրաւում է բազմապիսի մարտահրաւերներ ու դժուարութիւններ, իսկ իրանահայ գաղութը վերջերս թափ առած արտագաղթի պատճառով նօսրանում ու թուի անկում է ունենում, առաւել քան երբեք կարեւորութիւն է ստանում մեր շարքերը խտացնելու, մէկտեղուելու, ի մի գալու եւ կազմակերպուելու, երիտասարդութեամբ նորոգուելու, մտային-գաղափարական աւելի մեծ պաշարով զինուելու եւ հզօրանալու հանգամանքը:

ՄՐՏԻ ԽՕՍՔ՝ ՊԱՏԳԱՄԱԲՈՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՌԻԹՈՎ

Սեւան Նազարեան
ՓԱՐԻԶ

Ժողովի մը փակումէն ետք կարելի՞ է օրակարգ շարունակել, թերեւս, պէտք է փորձել:

Հակականոնագրային չէ առաջարկը, այլ միացում Հ.Մ.Ը.Մ.ի բարոյական անգիր օրէնքներուն եւ աւանդութիւններուն, որոնց շարունը շատ ալ աննշան չէ, իսկ անոր փոխանցումը՝ փորձառութեան, չփումի, ապրումի հետ առնչուած կը մնայ: Ուրեմն, կ'ամ կարելի է ընկալել եւ կ'ամ՝ մնալով կրաւորական, յաճախ տեղեակ իսկ չըլլալ անոնց գոյութեանն, որ ինքնին արժանիքէ մը զրկուած ըլլալու զգացումը կրնայ տալ զայն ճանչցողներուն:

Արդ, Պատգամաւորական Ժողովներու աւարտին, օրակարգի կէտերուն մէջ տեղ չգտած, սակայն փնտռուած իր կարգը ունի Սրտի Խօսքը:

Ժողովը աւարտած է իր աշխատանքները, որ անշուշտ ունի կազմակերպչական նշանակութիւն: Տրուած են որոշումներ, ուսումնասիրուած են ծրագիրներ, մասնակիցները փոխանցած են իրենցմէ սպասուածը՝ միութեանական լրջախոհութիւն, շինիչ առաջարկներ ու մղիչ ուժ դարձող տեսլականներ:

Հոն՝ միութեան մասնաճիւղեր իրենց մարմիններու ճամբով հաշուետու դարձած են իրենց կատարած աշխատանքներուն, նաեւ՝ իրաւատէր քննելու եւ բարեփոխելու կատարուածը:

Քառամեայ գործունէութեան որոշումներ, հեռանկարային աշխատանք՝ մարզականի կողքին ու անկէ անդին ու դուրս ազգային մտահոգութիւններ, հայապահպանում, գործեւածեւ, այս բոլորը մարմին ստացած են արդէն:

Եւ հասած է աւարտը՝ Սրտի օսքը: Բայց ո՞վ կրնայ դիմադրել, վերջին օրերուն քակուած են լեզուներուն կապանքները, մօտ է բաժանումի պահը, վերջին լսելիք մը, շնորհակալութեան արտայայտութիւն մը, կ'ամ կրկնութեան գնով անվերջանալի ապրումներ գիրար կը հրմշտկեն, յանկարծ մոռցուած տող մը չմնայ, հարկն ու պատշաճը յարգուած ըլլայ...:

Որովհետեւ հոգեկան է անկէ ստացուած անունդը, կորիզը գլխազիր Ոգին է, մնացեալը՝ վայելուչ ձեւն է, երեւոյթը:

Որովհետեւ Պատգամաւորական Ժողովը միախմբած է երէցը՝ իր շունչով, փորձառու ակնարկով ու ակնարկութիւն-

ներով, որոնք օր մը, տեղ մը հմայած էին երիտասարդը: Հոն է նաեւ չափահասը իր հաւատարմութեամբ՝ նոյնիսկ երբեմն իր համոզումը ոտնակոխելով: Թեւ առած է ներողամտութիւնն ու ներումներու շղթան: Իսկ նորահասը՝ երախտագիտութեան արտայայտութիւն բաշխելու կողքին մեծնալու յոյս կը ներշնչէ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ծրդ Պատգամաւորական Ժողովին Գիր, Գնդակ ու Փողկապ մէկ տարազ հագած էին՝ Հ.Մ.Ը.Մ.ի դրօշակը հայկական գլխարկով:

Նպատակ՝ հայապահպանում, հայրենիք, հայութիւնը յուզող ցաւեր, միջոցները՝ տարբեր:

Հոն չարտասանուած Սրտի օսք մըն ալ թերեւս այս՝ ուղղուած Հ.Մ.Ը.Մ.ին:

Հպարտ է ան որ անցած է Հ.Մ.Ը.Մ.ի շարքերէն, իսկ բախտաւոր է ան որ առիթը ունեցած է մասնակցելու անոր հաւաքական կեանքին, նոյնիսկ երբեմն ոչ-կատարեալ:

Հ.Մ.Ը.Մ.ը իր գաւազներուն տուած է իր ստացածէն աւելին, գէթ՝ շնորհակալութիւնը պէտք է վերադարձնել անոր, իրրեւ երախտիք:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

- ♦ Եղբ. Ատոմ եւ քույր Սեւա Թնճուկեաններ \$500
- ♦ Գեղամ Սիսեռեանի մահուան քառասունքին առիթով, Եղբ. Միհրան Շիմշիրեան \$50

ՀԱՒԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍԻԼՔՈՎ, ԾԻԳԵՐՈՎ ԵՒ ԾՐԱԳՐՈՒՄՈՎ

Վարուժան Սերոբեան ՄՈՆԹՐԵԱԼ

33 տարիներ անցան այն օրերէն, երբ Հ.Մ.Լ.Մ.ը օժտուեցաւ համազարդութիւն կառուցով: Հ.Մ.Լ.Մ.ը կամուրջ նետեց աշխարհացրիւ մեր մասնաճիւղերուն միջեւ: 1974-ը պատմական անկիւնադարձ մը եղաւ մարմնակրթական այս մեծ միութեան համար: Այդ օրերէն իրերայաջորդ ութ կեդրոնական Վարչութիւններ նոր թափով ու նոր հեռանկարներով համադրեցին միութեան ծրագիրները:

Եւ սակայն, անցնող 33 տարիներուն աշխարհի վիճակը փոխուեցաւ ու աննախընթաց կը փոխուի:

Անցնող 33 տարիներուն մեր պատմական գաղութներուն վիճակը փոխուեցաւ: Արմատացած ու կազմակերպ գաղութներ կորսնցուցին իրենց անցեալի կենսունակութիւնը: Նոր

տեսակի գաղթականութեան հետեւանք՝ նոր գաղութներ ստեղծուեցան:

Այս իրականութեան առջեւ ժամանակն է որ վերատեսու-թեան ենթարկենք մեր աշխատանքի միջոցները, վերադասա-ւորենք ժողովական մեր կեանքը, քայլ պահենք օրուան նո-րաստեղծ պայմաններուն հետ: Անհրաժեշտ է, մեզմէ իւրա-քանչիւրին ուսերուն վրայ կայ ծանր եւ լուրջ պարտականու-թիւն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.ի վաղը, Հ.Մ.Լ.Մ.ի բարւոք ընթացքը ապահո-վելու համար: Այլ խօսքով՝ գալիք սերունդներուն կազմա-կերպ ձեւով ծառայելու համար:

Սփիւռքեան կեանքին մէջ երիտասարդական մեծադոյն կազմակերպութիւնն է այսօր Հ.Մ.Լ.Մ.ը, որ օրէ օր կը դի-մագրաւէ նոր մարտահրաւէրներ:

Գործենք միասին, հաւաքակա՛ն տեսիլքով, ճիգերով եւ ծրագրումով, որպէսզի բարձրանանք ու բարձրացնենք մեզի վստահուած երիտասարդ շարքերը:

*"Made from one single slice
of natural Australian opal"*

Classique
OPAL DIAL WATCH

Sarkis Der Bedrossian

*Sams Watchmaker Jeweller Pty. Ltd.
123 Clarence Street
Sydney 2000
Australia*

Phone: +61 2 9290 2199

fax: +61 2 9262 1630

Website: www.classiquewatches.com

Email: Info@classiquewatches.com

ՀՆՕՐԵԱՅ ԵՒ ՄԵՐՕՐԵԱՅ Հ.Մ.Ը.Մ.

«ԾՕ՝... ԱՍՈՆՔ ԲՈՒՈՐԸ ՀԱՅ ԵՆ»

Պետրոս Հաճեան
ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԵՍ

Երբ կը տեսնեմ՝ մերօրեայ Հ.Մ.Ը.Մ.ի սկառաւները, որոնք կը հսկեն տօնախմբութեան մը կարգապահութեան, երբեմն կու գան եկեղեցի կամ պահակ կը կանգնին Ապրիլեան Յուշարձանին առջեւ, յուզումով կը վերյիշեմ հնօրեայ սկառաւական օրերս: Կը վերապրիմ այն խորագոյն յուզումը, զոր ես իբրեւ սկառաւ ունեցայ անձրեւոտ օր մը, Հայկաի քաղաքապետարանի մարզադաշտին մէջ, Ճեմիլիէ թաղամաս, ամերիկեան երկրորդական վարժարանի մօտերը:

Վստահ եմ, այդ օր, միայն ես չէ որ ունեցայ այդ յուզումը, այլ սկառաւ բոլոր ընկերներս ինծի պէս դողդղացին իրենց ապշուածքէն, երբ մարզադաշտի ստորին դռներէն ներս մտանք խմբովին ու մեր աչքերուն պարզուեցաւ խռովիչ համայնապատկեր մը:

Մարզադաշտին արեւելեան մասը բաց տարածութիւն մըն էր, ուր շինուած էին պահեստանոցներ, լուացարաններ եւ զգեստաւորուելու յատուկ սենեակներ՝ մարզիկներու համար, եւ ուր մենք իջեալնեցանք, պատրաստուելու համար օրւան տողանցքին: Այդ տարածութեան մէջ հարիւրաւոր սկառաւներ, գայլիկներ, կակուղ թաթիկներ, արծուիկներ ու մարզիկներ կը վիտաւին մեղուններու պէս: Խմբապետները կը վազվզէին ասդին-անդին, սկառաւական նուագախումբը փողերով ու թմբուկներով պատրաստութիւններ կը տեսնէր, արծուիկներ կակուղ թաթիկներու տաբատն ու փողկապը կը շտկէին: Վերջապէս գլխապտոյտ պատճառող շարժում մը կար եւ դէմքերու վրայ՝ ծանր, տպաւորիչ լրջութիւն մը:

Վարը՝ սկառաւներ, գայլիկներ, արծուիկներ, Գամիշիէն, Արար Բունարէն, Ազէզէն, Ռաքբայէն ու Տէր Զօրէն, Լաթաքիայէն, Հոմսէն ու Դամասկոսէն, Հասիլէէն ու Թէլ Ապիատէն: Պէյրութէն ու Զահլէէն, Թրիփոլիէն ու Այնճարէն:

Ահա նաեւ մենք՝ Ճարապլուսի խումբը:

Վարը, բաց տարածութեան մէջ, սկառաւներու հետ խառն ֆուլթայոլիստներ, աթլէթներ, պասքեթպոլիստներ, հեծելաւորներ, փինկ-փոնկի ու թենիսի մարզիկներ՝ կանաչ, դեղին, գծաւոր կամ բազմագոյն շապիկներով, բոլորն ալ զսպուած երջանկութեամբ, ջղայնոտ, շուարուն:

Իսկ դիմացը, ֆուլթայոլի դաշտին հանդիպակաց կողմը՝ մարդիկ, մարդիկ՝ կիներ, երախաներ, ծերեր ու երիտասարդներ նստած, ոտքի կանգնած աստիճաններուն վրայ... ու անձրեւը, որ կը մաղուի խաղադօրէն, բարեկամաբար շոյելով բոլորին, բոլորին մագերը, ուսերը, սիրտերը...

ԾՕ՝... ասոնք բոլորը հա՞յ են, բացազանչեց Յովակիմի տղայ Գէորգը, երբ մենք՝ Ճարապլուսի սկառաւներս, մտանք այս բոլորին մէջ: Գէորգ ինձմէ պզտիկ էր ու խելօքիկ սկառաւ մը:

Հապա ի՞նչ կը կարծեցիր, դղումգլուխ, պատասխանեց մէկը, իբրեւ թէ իրեն համար անակնկալ մը չէր տեսարանը...

Գէորգը գիտէր անշուշտ, որ «ասոնք բոլորը հայ են», բայց այդ խօսքով ձեւը գտաւ արտայայտելու համար հրճուանքով ու հպարտութեամբ ալեկոծուած իր ներքինը, իսկ «դղումգլուխ» հեղինակը՝ Պարսում, որ մեր երկուքէն մեծ եւ չքանրչանակիր սկառաւ էր, այդ բառը գտաւ գնահատելու համար Գէորգին յուզումը...

Եւ իսկապէս տեսարանը ոչ միայն անակնկալ էր մեզի՝

գիւղաքաղաքի նեղ հորիզոնով կազմաւորուած պատանիներու համար, այլեւ սքանչելի էր, սրտայոյզ ու սրտապնդիչ: Մենք ուրիշ՝ ուր այսքան հայ պիտի տեսնէինք մեր դիւղաքաղաքին մէջ:

Զատիկ էր, եւ անձրեւին տակ համբերութեամբ թրջուող «այս բոլոր հայերը» եկած էին ներկայ ըլլալու Հ.Մ.Ը.Մ.ի Հայկ-միջ-մասնաճիւղային մրցումները եզրափակող տողանցքին:

Քիչ յետոյ, հազարաւոր այս մարզիկներն ու սկաուտները բոլորակի պիտի դառնան դաշտը եզերող վազքուղիէն: Առջեւէն Հայկ-միջ-մասնաճիւղային ֆանֆարը, այնուհետեւ բոլոր խումբերը: Ուշադրութիւն, ճարապիտութիւն խումբին ամէնէն ետեւը, մինակուկ կը քայլ սկսուտ մը. Պետրոս Հաճեանն է, կռնակին ճերմակ պայուսակ մը՝ վրան կարմիր խաչ դնուած եւ դեղամիջոցներով լեցուն: Թող գիտնայ հանդիսատես ժողովուրդը, որ ան իր սկաուտ ընկերներուն առողջապահութեան պատասխանատունն է, լրջօրէն տոբթոր, իսկ իրմէ անմիջապէս առաջ՝ գայլիկները: Առջեւէն կը քայլեն խմբապետ Խաչիկ Թաշճեանը եւ փոխ խմբապետ Սարգիս Թաթոյեանը:

Զմոռնանք պատուի առնել, երբ խումբը կ'անցնի կիսովին ծածկուած թրիպիւնին առջեւէն, ուր նստած կ'ըլլան նահանգապետը, պաթառանուն ու վեհաշուք Զարեհ Սրբազանը, օրւան թագուհին եւ պատուոյ օրիորդները, դեկավարներ, մեծեր եւ անպայման դուրսէն ժամանած նշանաւոր հիւր մը: Սիմոն Վրացեա՞նը արդեօք, Յակոբ Օշակո՞նը, Հրանդ Սամուէլ՞ը, Դրօ՞ն, Զործ Մարտիկեա՞նը... ո՞վ արդեօք...

Դժբախտաբար չեմ յիշեր տարին ու թուականը: Ո՛չ ալ այդ օրը ես ի վիճակի պիտի ըլլայի անդրադառնալու, թէ ո՞վ է, ի՞նչ րրած է վերը յիշուած անուններէն իւրաքանչիւրը: Բայց անոնցմէ մէկն ու մէկը անպայման ներկայ եղած է այս հոյակապ հայացոյցին...

Ես կը յիշեմ սկաուտ ընկերներով ճարապիտութեան մեր ժամանելը Հայկ-միջ-մասնաճիւղային Սկաուտ ընկերներ, որոնցմէ իւրաքանչիւրը ո՞ր է, ի՞նչպէս է, ի՞նչ կ'ընէ, չեմ գիտեր, վստահ եմ սակայն, որ անպայման Հ.Մ.Ը.Մ.ի փշուր մը կը մնայ սրտին խորը եւ անպայման պիտի վերապրի այդ պահը, եթէ պատահի որ կարգայ այս տողերը: Պիտի վերապրի ու անպայման յուզուի, եւ յուզուի աւելի՛ քան իրական այդ օրը, ինչպէս այս պահուս ես:

Այժմ սակայն լրացնեմ դաշտին ամբողջ շարժումը:

Տողանցքէն առաջ ժողովուրդը կը դիտէ Հ.Մ.Ը.Մ. Հայկ-միջ-մասնաճիւղային ֆութպոլի մրցումը: Հայկ-միջ-մասնաճիւղային մարզիկները ճերմակ շապիկներով ու բաց-կապոյտ տաբատներով, իսկ պէյ-րոլթիները՝ նարնջագոյն շապիկով եւ... (տաբատին գոյնը

չեմ յիշեր): Հայկ-միջ-մասնաճիւղային ժողովուրդը սրտատրոփ կը հետեւի խաղին: Հայկ-միջ-մասնաճիւղային Վազգէն եւ Արսէն Տէր Ղուկասեան եղբայրները, Արմէն Արզարեանը, ունի Ալեքսանն (Փիլաճեան) ու Համազասպը (Արզումանեան): Վազգէնը թեթեւ, արագավազ, գլխուն շրջանակի կապած ճերմակ թաշկինակ մը, եղնիկի պէս կը վազէ դաշտին մէջ, Համազասպը կոլ նշանակող ձախ ծայր է եւ Լեւոնը (Սարգիսեան) անանցանելի բերդապահ, բայց... պէյրոլթիները քիչ անգամ թոյլ կու տան, որ բաժակը մնայ Հայկ-միջ-մասնաճիւղային: Պէյրոլթի ալ չէ քնացած, անոնք ալ Եղիշէ Մանուկեան ունին, Հաճի Հայկ ունին, սարսափելի Վարդիպառը (Յովհաննէսեան), Կարապետ Սաթմեանը ունին... Ժողով Նալպանտեանը ունին:

Գանք հիմա մեր Հայկ-միջ-մասնաճիւղային, մեծ մասով առաջին անգամ ըլլալով:

Աղմուկով, երգելով ու ճռուողելով Հայկ-միջ-մասնաճիւղային հասանք Հինգ-շարթի երեկոյ մը, եւ մեզ բերող ինքնաշարժը կանգ առաւ Հ.Մ.Ը.Մ.ի Թիլիլի ակումբին առջեւ: Ի՞նչ ակումբ. մոլորակի նեղ դուռ մը եւ ճիշդ դիմացը հսկայ սրահ մը, փակին կեդրոնը քանի մը թուփեր: Եւ աննկարագրելի եռուզեռ, գրիկընդ-խառնումներ, պոռչտուք, ուրախութեան բացագանչութիւններ, նոր ժամանողները դիմաւորող ժպտուն տղաք ու աղջիկներ, իրարանցում, տօն ու տօնախմբութիւն:

Միջ-մասնաճիւղային այս մրցումները այնպիսի գործնական ձեւով կազմակերպուած են, որ մէկ կողմէն խնայողութիւն ըլլայ եւ ապահովութիւն, եւ միւս կողմէն՝ մարզական մրցումներու շարքին ըլլայ նաեւ... հիւրամեծարութեան մրցում: Նման մրցումի մը ներկայ եղանք ես եւ Սարգիսը, ժամանման պահուն իսկ:

Ահա թէ ինչպէս:

Բոլոր մարզիկները կը տեղաւորուին պանդոկներու մէջ, եւ կը ճաշեն ու կ'ընթերցեն Թաւիլ Եռուստֆի Պրսթան Քլէյ գտնուող ճաշարան-սրահներին մէջ, գիշերները յաղթական խումբերու աղմկալից խրախճանքներով ու պարտուողներու չքմեղանքի շարժումներով: Իսկ սկաուտները, արծուիկները եւ կակուղ թաթիկները կը տեղաւորուին գիրենք հիւրասիրող ընտանիքներու մօտ:

Ճարապիտացի բոլոր սկաուտները կարճ ժամանակի մէջ գացին գիրենք հիւրընկալող մարդոց հետ: Մնացած էինք ես եւ Սարգիս Պալապանեանը եւ կը սպասէինք, երբ երկու երիտասարդները դրեթէ միաժամանակ հասան մեր քով եւ ուզեցին տանիլ մեզ, բայց երկուքն ալ կ'ուզէին միասնաբար տանիլ մեր երկուքը եւ տեղի չէին տար: Իրարու ձեռքէ կը քաշէին մեր պայուսակները, կը պաղատէին իրարու: Վէճ մըն է փրթաւ, մինչ մենք ապշած եւ անզօր դիտելու վրայ էինք ստեղծուած կացութիւնը (ինչ մեղքս պահեմ, մենք ալ կ'ուզէինք միասին ըլլալ նոյն տան մէջ), երբ աջ կողմի աստիճաններէն իջաւ բարձրահասակ մարդ մը եւ ուղղակի մօտեցաւ մեզի: Խոստահայեաց մարդ մըն էր, վարի շրթունքը քիչ մը կծկուած եւ մագի խոպոպ մը ճակտին: Յոգնածի տեսք ունէր.

- Ի՞նչ կ'ըլլայ կոր այստեղ նայինք... ըսաւ մարդը խստօրէն:

Երիտասարդները յարգալիբ կեցուածք մը առին եւ բա-

USՏԱՆԵ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅ ՄԱՐՏԱԿՐԹԱԿԱՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Հատոր 2-րորդ

(1991-2007)

Հեղինակ՝ Բիւզանդ Թորիկեան, տպագրութիւն՝

Կարպիս Գալապազեան, Պէյրուք, 2007:

ցատրեցին վէճին պատճառը, սպասելով արդար դատավճիռը.
- Մօ՛ղուք խելք չունի՞ք, ըսաւ մարդը բարկացած, բայց մտերմիկ շեշտով, երկու չօճուխ են, մէկը քեզի եւ մէկն ալ միւսին... հայտէ նայիմ: Չէ թէ կը սպասէք, քիչ յետոյ Ազգզի սկսածուները պիտի գան:

Յետոյ մեզի դառնալով.

- Ի՞նչպէս հասաք եաւրոս, Յակոբ Շգլանեանը եկա՞ւ ձեզի հետ, ըսաւ ու առանց պատասխանը սպասելու հեռացաւ արագօրէն:

Յակոբ Շգլանեանը մեր սկսածուն պատասխանատուներէն էր:

Ես չորս օր հիւր եղայ Նոր Գիւղ թաղամասի ընտանիքի մը երդիքին մէջ, եւ ի՛նչ երանութիւն, բաժնեկից եղայ հացի սեղաններու, որ Ճարապլուսի մէջ երբեք չէի տեսած...

Հետագային, երբ ես ալ հալէպցի եղայ եւ սկսայ գործել հոն, մօտէն ծանօթացայ ու գործակից եղայ աստիճաններէն իջնող այդ բարձրահասակ, խստաբարոյ, խստահայեաց ու անժպիտ մարդուն, վարի չըթուէր քիչ մը պրկուած, ճակտին մագի փունջ մը. շարժուն, գործունեայ, կազմակերպող ու հրահանգող, վանողական թուացող բայց համակրելի: Ան կը կոչուէր Կարապետ Աղճայեան:

Վստահ եմ, Հ.Մ.Ը.Մ-ի ընտանիքը երախտագիտութեամբ կը յիշէ գինք:

Գալով գիս հիւրասիրող ընտանիքին, երբեք չկարողացայ գիտնալ անոնց մականունը, բայց տաքուկ յիշատակ մը

կը պահեմ իրենցմէ, իրենց հարազատի հիւրասիրութենէն ու գուրգուրանքէն: Հալէպի օրերուս յաճախ կ'անցնէի այն տան առջեւէն, ուր աւելի քան քսան տարի առաջ հիւր եղած էի Զատիկ մը ամբողջ: Երբեք չյանդղնեցայ դուռը ծեծել եւ ծանօթացնել ինքզինքս: Նոյն ընտանիքը մնացե՞ր էր արդեօք: Չեմ դիտեր:

Կը հաւատամ սակայն, Հ.Մ.Ը.Մ-ը գիտէ, որ իր մեծութիւնն ու վեհութիւնը կը պարտի այդ փոքր ու սրտբաց ընտանիքներուն:

Այս յօդուածը գրուած էր, երբ իմացայ, որ միջ-մասնա-ճիւղային աւանդական օրերը պիտի վերադառնան Հալէպի մէջ: Ուրախութիւնս կրկնակի պիտի ըլլայ, եթէ Հալէպի նոր Համազասպներն ու Վազգէնները թոյլ չտան, որ Պէյրութի նոր Վարդիվառ Յովհաննէսեաններն ու Սարգիս Ազնաւորեանները... բաժակը քաղաքապետարանի դաշտէն ուղղակի տանին իրենց քաղաքը:

Բաժակը միշտ Հ.Մ.Ը.Մ-ին պիտի մնայ անշուշտ, բայց մեր տունը աւելի մօտ է, քան եղբօրս տունը: Յետոյ մէկ շաբթուան մէջ Նաւասարդեան դաշտ չինող Հալէպը ի՛նչպէս կրնայ հանդուրժել, որ իրմէ խլեն Նաւասարդի դափնիները...չէ՞ որ բաժակը նահանգապետին ձեռքէն ստանալը աւելի կարեւոր է, քան նոյնինքն բաժակը...

Խլուած բաժակ մը ուրիշ համ ունի...

Հալէպ եւ Պէյրութ, լա՛ւ յիշեցէք այս մէկը...

The Champs Élysées just steps away and the Parc Monceau nearby

HOTEL

★ ★ ★

PAVILLON MONCEAU

PARIS

Full of charme,
Tastefully decorated 36 rooms
and 6 suites with individual
heating/air conditioning,
direct access telephone line,
internet connection, minibar,
safety box and satellite TV.
Private bathroom with hairdryer.
The suites can accommodate
3 adults or a family
with parents and 2 children.

43 rue Jouffroy d'Abbans 75017 Paris
Tel 331 56 79 25 00 - Fax 331 42 12 99 38
infos@pavillon-monceau.com
www.pavillon-monceau.com

ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ՝

Հ.Մ.Ը.Մ.-ՀԱՍԿ.Ի ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԸ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐՈՒ ԼԱԲԱԳՈՅՆԸ

Սկառուական շարժումի հիմնադրութեան 100ամեակին նուիրուած բազմաթիւ նախաձեռնութիւններու շարքին, անցնող ամառ «Փոսթ Եուրոփ» նամակաբաշխական ընկերութիւնը կազմակերպեց սկառուական լաւագոյն դրոշմաթուղթի մրցանք:

Մրցանքին իրենց մասնակցութիւնը բերին եւրոպական մեծաթիւ երկիրներէ նամակաբաշխական 50 ընկերութիւններ: Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ. մրցանքին մասնակցեցաւ Հայաստանի «Հայ փոսթ» ընկերութեան ճամբով եւ ի մեծ ուրախութիւն եւ հպարտութիւն՝ առաջնութեան

տիտղոսը ապահովեց Հայաստանի:

«Փոսթ Եուրոփ» վեց տարիէ ի վեր կը կազմակերպէ սկառուական լաւագոյն դրոշմաթուղթի ընտրութեան մրցանք: Նախորդ տարիներուն մրցանակակիրներ դարձած են Մալթան, Մոնաքոն, Կրիւնլէնտը, Իսլանտան եւ Ուքրանիան: Լաւագոյն դրոշմաթուղթի ընտրութիւնը կը կատարուի համացանցի ճամբով քուէարկութեամբ: Այս իմաստով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչութեան համացանցի յանձնախումբը անցնող ամիսներուն մեծ աշխատանք տարաւ՝ մղելով որ աշխարհասփիւռ Հ.Մ.Ը.Մ.ականները մասնակցին քուէարկութեան: Տարուած աշխատանքը տուաւ իր ար-

դիւնքը եւ Վիեննայի մէջ գումարուած «Փոսթ Եուրոփ»ի տարեկան ընդհանուր ժողովին Հայաստան յաղթական հռչակեցաւ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի ներկայացուցած դրոշմաթուղթին շնորհիւ:

«ՀԱՅ ՓՈՍԹ»Ի ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆԸ ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԷ

Նշանակալից այս յաղթանակին մասին խօսելով, «Հայ Փոսթ»ի ընդհանուր տնօրէն Հանս Պոլեն շնորհակալութիւն յայտնեց «Փոսթ Եուրոփ»ին, որ մրցանքը կազմակերպեց: Ան շնորհակալութիւն յայտնեց նաեւ բոլոր անոնց, որոնք մասնակցեցան քուէարկութեան եւ իրենց ձայնը տուին Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ.ի ներկայացուցած դրոշմաթուղթին: «Դրոշմաթուղթը կը խորհրդանշէ սկառուական շարժումին յառաջացուցած միջազգային խաղաղութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ հայկական եւ այլ մշակոյթներու միջեւ համերաշխութիւնը», ըսաւ Պոլեն:

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԻՆ ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍԸ ԿԸ ԿԱՏԱՐՈՒԻ ՄԵԾ ՇՈՒՔՈՎ

Յաղթական դրոշմաթուղթին շնորհանդէսը տեղի ունեցաւ 11 Հոկտեմբերին, «Հայ Փոսթ»ի կազմակերպած հնգօրեայ ցուցահանդէսին ընթացքին:

Ցուցահանդեսը նուիրուած էր նորանկախ Հայաստանի առաջին դրոշմաթուղթի 15ամեակին, իսկ ցուցահանդեսին բացումը՝ 9 Հոկտեմբերը կը զուգադիպէր Փոստի Միջազգային Օրուն:

Ցուցահանդեսին երրորդ օրը «Հայ Փոստ»-ի կողմէ յայտարարուած էր Հայաստանի Սկաուտական Շարժումի Օր: Այս առիթով կատարուեցաւ Եւրոպայի սկաուտական լաւագոյն դրոշմաթուղթի շնորհանդեսը, ներկայութեամբ՝ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի պատասխանատուներուն:

Շնորհանդեսին առընթեր ցուցադրուեցաւ սկաուտութեան պատմութիւնն ու առօրեան ներկայացնող տեսերիզ մը, որ ընդհանուր գիծերով ծանօթացուց սկաուտական շարժումի եւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի գործունէութեան գլխաւոր մարզերը: Նոյն առիթով տեղի ունեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի տիրացած մրցանակներու, հրատարակած ձեռնարկներու պուշիկներու եւ զանազան յուշանուէրներու ցուցահանդէս:

Շնորհանդէսին արտասանած իր խօսքին մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի Կեդրոնական Վարչութեան ատենապետ եղբ. Հրաչ Շմաւոնեան շնորհաւորեց «Հայ Փոստ»-ը եւ Հ.Մ.Ը.Մ-ի ըսկաուտները իրենց յաղթանակին համար:

ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԹԻՒՈՎ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹԵՐ

Սկաուտական շարժումի 100ամեակին նուիրուած դրոշմաթուղթէն սահմանափակ թիւով օրինակներ կարելի է գտնել Հ.Մ.Ը.Մ.-Հ.Ա.Ս.Կ-ի մօտ: Ապսպրանքներու համար կարելի է դիմել hask@scout.am ե-հասցէին եւ կամ հեռաձայնել 374-10-573614 թիւին:

Վաճառման սակը ճշգրտած է հետեւեալ ձեւով:-

Ստուարաթուղթ-յուշանուէր՝ չորս

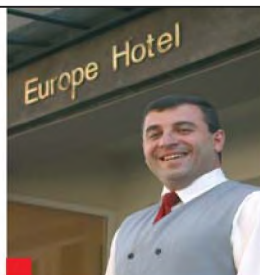

դրոշմաթուղթ եւ երեք կնիք՝ \$25:

Առաջին օրուան ծրար, որմէ տրամադրելի է ընդամենը ութ օրինակ՝ \$60:

Դրոշմաթուղթերու ամբողջութիւն (25 դրոշմաթուղթ)՝ \$50:

Կապոց՝ վերոնշեալ երեքը եւ մէկ ծրար՝ առաջին օրուան թուականով ներկայացուած՝ \$110:

- Full of Charme Hotel, New Construction, French Architecture, International Standards, 100 m from the Republic Square and 15 minutes from the Yerevan International Airport.
- 44 Rooms and 3 Suites with all comforts, all climate controlled, minibar, shower or bathroom with private WC, hairdryer. Satellite TV, international direct dial phone. Internet & Email access.
- Individualized and personal service, 24 hour reception and room service
- Bar

Feel at home,
away from home...

Yerevan
32-38, Hanrabedoutian Street,
Yerevan 375010, Armenia
Tel 374 10 54 60 60 • Fax 374 10 54 60 50
sales@europehotel.am

www.europehotel.am

Հ.Մ.Ը.Մ. Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ Արեւմտեան Միացեալ Նահանգներու Շրջանային Վարչութիւնը ուրախութեամբ կը տեղեկացնէ, թէ իր շրջանի երկար տարիներու երազը վերջապէս իրականացած է եւ Հ.Մ.Ը.Մ.ը օժտուած է սեփական բանակավայրով, Լոս Փատրէս ազգային անտառի (Los Padres National Forest) գեղեցիկ բնութեան ծոցին մէջ։

Իւրաքանչեւ գեղեցիկութեամբ այս բանակավայրը

կը գտնուի Փինոս լեռան լանջին, Քալիֆորնիոյ Ֆրէյզերը գրօսայգիին մէջ։ Բանակավայրը ամբողջ տարին տրամադրելի պիտի ըլլայ սկսած տառապանքէն, մարզական եւ դաստիարակչական աշխատանքներու։ 25 էջերը [չուրջ 100 հազար քառ. մետր - «Մ.»] տարածութեամբ եւ ծառերով հարուստ այս տարածքը միայն 75 մղոն [120 քմ. - «Մ.»] հեռու է Կլէնտէյլէն։ Բանակավայրը, իր յարմարութիւններով, լաւագոյնն է Հարաւային Քալիֆորնիոյ մէջ։

Վրաններով օգտագործելի այս բանակավայրը ունի աշխատանքային լայն հնարաւորութիւններ. մեծ լողաւազան,

ՄՏԵԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ՇՐՋԱՆԸ ԿՕԺՏՈՒԻ ՆԱԿԱՎԱՅՐՈՎ ՄԸ

ձիերու յատուկ անկիւն, խարուկահանդէսի գեղեցիկ տա-
րածք, վոլիպոլի դաշտ, ժողովատեղի, ընդարձակ կանգառ եւ
գործածելի այլ տարածքներ:

Աւելի՛ն, բանակավայրը ունի բոլորովին նորոգուած ըն-
դարձակ ճաշարան մը, ամբողջական գոյքերով եւ յարմարու-
թիւններով խոհանոց, բանակավայրի պաշտօնէութեան բնա-
կութեան առանձին բաժին, որոնք կարելի է օգտագործել նա-
եւ ձմեռնային բանակումներու համար: Բանակավայրը ունի
նաեւ իր գրասենեակը, հոգատարի առանձին բնակարանը,
աշխատանքներու յատուկ հսկայ վրան մը, օդասոււն մեծ

տնակներ՝ իրենց զուգարաններով, ապահով պատուհաններ,
երեկտրականութիւն, տաք ու պաղ ջուր, լուսցարաններ, շտե-
մարաններ եւ յարմարաւէտ այլ միջոցներ:

Թիքոյա բանակավայրը իր աւանդական բնոյթով բանակո-
ղը կը նոյնացնէ բնութեան հետ: Ան ունի չորս ենթաբանակա-
վայրեր, որոնք ունին վրաններու յատուկ տախտակամած-
ներ, որոնց վրայ դիւրութեամբ կարելի է լարել վրաններ: Իւ-
րաքանչիւր ենթաբանակավայր ունի իր առանձին բաղնիքն ու

լուացարանը: Ենթաբանական վայրերը այնպիսի տարածու-
թեան մը վրայ կը գտնուին, որ կարելի է չորս խումբեր միա-
ժամանակ բանակումներ կատարեն եւ իրենց ծրագիրներն ու
աշխատանքները գործադրեն, առանց իրարու խանգարելու:

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Թիֆոյա բանակավայրը իր կառուցով կը յար-
մարի նաեւ հաշմանդամ կամ ֆիզիքական սահմանափակ կա-
րող ունեւորներ ունեցող բանակողներուն: 25 էյքըր այս տա-
րածքը գրեթէ հարթ ու մատչելի հողատարածք է:

Հ.Մ.Ը.Մ-ի Արեւմտեան Ամերիկայի Միացեալ Նահանգնե-

րու շրջանը, իր խորհուրդներն ու յանձնախումբերը, մասնա-
ճիւղերը, անդամ-անդամուհիներն ու զօրակցող համակիրնե-
րը հպարտ սեփականատէրերն են այս բանակավայրին, որ
անկիւնաքարն է շրջանի Հ.Մ.Ը.Մ-ի ապագայ կեանքին եւ
անհրաժեշտ միջոցը՝ իրականացնելու միութեան նպատակնե-
րը, առաջնորդելով երիտասարդութիւնը դէպի ճիշդ ուղին,
միաժամանակ զարգացնելով եւ սերմանելով անոնց մէջ բնու-
թեան սէր եւ դրական մօտեցում՝ ապագայի նկատմամբ:

With the compliments of

Restaurant Al-Mayass

ԱՍՏԻՃԱՆԱԲՈՐԱԿԱՆ ԵՐԿՕՐԵԱՅ ԲԱՆԱԿՈՒՄ

Լոռի Պարագեան Հայկան Չաքմաքճեան ԱՅԵՆՔ

2 007-2008 տարեշրջանի սկսող տարեկան յայտագիրը պատրաստելու նպատակով, Հ.Մ.Ը.Մ.ի Ցունաստանի Շրջանային Սկսողական Խորհուրդը երկօրեայ բանակում մը կազմակերպեց Այ Անտրէայի յունական արեւուշական բանակավայրին մէջ: Բանակումին մասնակցեցան 20 աստիճանաւորներ Աթէնքի եւ Գոքինիոյ սկսողական մասնաճիւղերէն: Բանակումը տեղի ունեցաւ Շաբաթ 22 եւ Կիրակի 23 Սեպտեմբերին:

Երկու մասնաճիւղերու մրջնակներու, գայլիկ-արծուիկներու, սկսողա-արեւոյշներու եւ երէց պարմանուհիներու խմբապետները զբաղեցան իրենց խմբաւորումներու սկսողական յա-

ռաջիկայ տարեշրջանի յայտագիրով: Ապա, բոլոր աստիճանաւորները զրուցեցին իրենց յայտագիրներուն շուրջ եւ զաղափարներ ու փորձառութիւններ փոխանակեցին:

Մրջնակներու յայտագիրը հիմնուած է ակումբին մէջ օգտակար եւ շինիչ ժամանակ անցընելու զաղափարին վրայ: Այս ծրագրին մօտեցումը կը հիմնուի այն առաջադրանքին վրայ, որ երբ մրջնակները գայլիկ դառնան, անոնք ուղղակի շաղուած ըլլան ակումբի մթնոլորտին ու միջավայրին:

Գայլիկներու յայտագիրը մասնաւորապէս պիտի կեդրոնանայ հայկական, սկսողական եւ առօրեայ կեանքի ընդհանուր գիտելիքներու վրայ, աւելին, երգ ու ձեռնային աշխատանք: Հիմնուած պիտի ըլլայ նաեւ ակումբէն դուրս գործունէութեան վրայ, ինչպէս՝ արշաւներ, պտոյտներ, թանգարաններու այցելութիւն եւ այլն:

Սկսողականներու տարեկան ծրագիրը

հիմնուած պիտի ըլլայ բանակումներու, տարբեր մարզերու գիտութեան եւ գիտելիքներու վրայ, ինչպէս նաեւ՝ համախարհային եւ հայկական սկսողութիւն, աստղացոյց, հայոց պատմութիւն, Վարդանանց, արշաւներ եւ ձեռնային զանազան աշխատանքներ:

Երէցներու ծրագիրը պիտի ընդգրկէ կողմնացոյցի, հայկական կուսակցութիւններու եւ միութիւններու վերաբերեալ, ինչպէս նաեւ՝ քաղաքական կեանքի, մարզական հարցերու եւ բանակումներու մասին նիւթեր: Բոլոր գիտելիքները պիտի խտացուին ու ամբողջական յառաջիկայ տարեշրջանի ամառային սկսողական բանակումին:

Երկօրեայ բանակումին ընթացքին աստիճանաւորները զուգահեռաբար սորվեցան ազգային նոր երգեր: Բանակումին ճաշերը սիրայօժար ստանձնած էին պատրաստել Աթէնքի եւ Գոքինիոյ Սկսողական Խորհուրդներու տիկիները:

ՄԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՆՈՐ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻ ԲԱՅՈՒՄ ՄԻՕՐԵԱՅ ԱՐՇԱՒՈՎ

Լոռի Պարագեան ԱՐՇԱՆԸ

Կիրակի, 7 Հոկտեմբերին տեղի ունեցավ Հ.Մ.Ը.Մ-ի Աթենքի մասնաճիւղի սկսողական 2007-2008 տարեշրջանի պաշտօնական բացումը, Շրջանային Սկսողական Խորհուրդի նախաձեռնութեամբ, միօրեայ արշաւի մը կազմակերպումով: Արշաւին մասնակցեցան 65 մրջնիկներ, զայիկ-արծուիկներ, սկսողա-

արենոյշներ, երէցներ եւ խմբապետներ Աթենքի եւ Գոթինիոյ սկսողական մասնաճիւղերէն:

Նախատեսուած արշաւին օրը, առաւօտեան ժամը 10ին, Հ.Մ.Ը.Մ-ական քոյրերն ու եղբայրները ժամանեցին Սխինօ Գոթինիօս շրջանին մէջ գտնուող սկսողական բանակավայրը եւ իրենց ծրագրային աշխատանքները յաջողութեամբ կատարելէ ետք, շրջանէն դէպի Աթենք վերադարձան նոյն օրը երեկոյեան ժամը 5ին:

Միօրեայ արշաւին ընթացքին երկու մասնաճիւղերու անդամները զբաղեցան ձեռային զանազան աշխատանքներով, երգեցին Հայկական ազգային եւ յունական սկսողական երգեր, կատարեցին զանազան աշխոյժ խաղեր, որոնք աւելի տուին սկսողներուն իրենց մարմինը մարզելու, միտքը աշխատեցնելու, միաժամանակ վայելելու բնութիւնը, նկատի ունենալով մանաւանդ որ Սխինոյի բանակավայրը ծովուն շատ մօտ կը գտնուէր:

Կէսօրուան զաղարին իւրաքանչիւր խմբաւորում շարունակեց իր աշխատանքային յայտագիրը: Արշաւը, որուն ներկայ գտնուեցան նաեւ Աթենքի եւ Գոթինիոյ Սկսողական Խորհուրդներէն քոյրեր, փակուեցաւ երեկոյեան, դրօշակի արարողութեամբ:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՍԿԱՈՒՏՆԵՐԸ ՀՐԴԵՀՆԵՐԷՎՆԱՍՈՒԱԾ ՅՈՅՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆ ՄՕՏ

Լոռի Պարագեան
ԱԹԵՆՔ

Անցնող ամիսներուն, Յունաստանի մէջ պատահած հրդեհներուն աղէտը շատ մեծ էր: Հող, տուներ, մարդիկ եւ անասուններ այրեցան: Շատեր անտուն եւ անօթի մնացին: Ստեղծուած այս դժուարին կացութեան դիմաց յոյն ժողովուրդը զանազան նախաձեռնութիւններով փորձեց օգտակար դառնալ աղէտեալներուն: Կացութեան դիմաց ստեղծուեցաւ անսպասելի կամաւորական շարժում մը, ժողովուրդին օգնութեան ձեռք երկարելու համար:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի Յունաստանի Շրջանային Վարչութեան նախաձեռնութեամբ (որ ուղղակի կապի մէջ մտաւ Յունաստանի սկաուտական ֆետերասիոնին հետ եւ կարգադրեց որ սկաուտ խմբապետները մասնակցին օգնութեան աշխատանքին) եւ Շրջանային Սկաուտական Խորհուրդի կազմակերպութեամբ, մարդասիրական օժանդակութեան շարժման մասնակցեցան նաեւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտութեան Աթէնքի եւ Գոթինիոյ խմբապետական կազմերը:

Ուրբաթ 7 Սեպտեմբերէն մինչեւ Կիրակի 9 Սեպտեմբեր, 15 սկաուտ աստիճանաւորներ գտնուեցան Պելոպոնէզի Իլիա նահանգի Զախարօ քաղաքը: Հայ սկաուտները երեք օր անցուցին յոյն սկաուտներու, բանակայիններու եւ պարզ կամաւորներու հետ: Բոլորին նստաւայրը Զախարօ քաղաքի սկաուտական բանակավայրն էր, ճիշդ ծովեզերքին մօտ:

Առաջին օրը, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտները երբ բանակավայր հասան, ջերմ ընդունելութեան արժանացան յոյն սկաուտներու եւ կամաւորական խումբերու կողմէ: Կամաւորական խումբերը աղէտեալ շրջանը ժամանած էին Պելոպոնէզի զանազան շրջաններէն՝ Աթէնքէն, Սելանիկէն, Փաթրայէն, Կրետէ եւ Խիոս կղզիներէն: Բոլորը մէկ մարդու նման, ձեռք-ձեռքի տուած, Զախարոյի քաղաքապետարանին օգնութեամբ եւ պատասխանատուութեան բարձր գիտակցութեամբ, արտակարգ լրջութիւն կը ցուցաբերէին հրդեհներէ վնասուած ժողովուրդի օգնութեան գործին:

Օգնութեան խումբերը որոշած էին շրջանին մէջ մնալ 15 օր, իրենց անմիջական օժանդակութիւնը բերելու համար: Ինչ

կը վերաբերի կամաւորական խումբերուն՝ հիներուն հերթաբար կը փոխարինէին նոր ժամանողները:

8 Սեպտեմբերի առաւօտեան, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտները շրջանի պատասխանատուներուն յանձնեցին 6000 մեծ շիշի ջուրեր, որոնք դրկուած էին Հ.Մ.Ը.Մ.Ի կողմէ, յանձնուելու համար ժողովուրդին: Զուրերուն վրայ գետեղուած էր Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտութեան նշանը եւ հայ սկաուտներուն կողմէ յոյն ժողովուրդին տուեալ ընձեռումը բնորոշող արձանագրութիւն մը:

Զախարոյի մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի աստիճանաւորները յարած էին վրաններ, որպէսզի անոնց մէջ տեղաւորուին հետզհետէ ժամանող կամաւորական խումբեր: Աստիճանաւորները յաջորդաբար այցելեցին շրջակայ Մաքիսթօ եւ Արթեմիտա գիւղերը, որոնք ահաւոր վնասներու ենթարկուած էին: Յաջորդ օր, առաւօտեան, կամաւորները ճամբայ ելան դէպի պատմական Ողիմպիա քաղաքը, ուր շրջապատի մաքրութիւնը կատարելէ ետք, ճաշեր բաժնեցին ժողովուրդին: Ապա, Հ.Մ.Ը.Մ.Ի աստիճանաւորները կէսօրուան ժամերուն բռնեցին վերադարձի ճամբան:

Բանակավայրին մէջ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտները ծանօթացան յոյն սկաուտներու, որոնք շատ լաւ խօսքերով արտայայտուեցան հայերու մասին: Մասնաւորապէս Փաթրայի սկաուտութեան ընդհանուր խմբապետը, Փաթրայի բազմարուեստարանի դասախօս եւ յոյն սկաուտական կեդրոնական խորհուրդի անդամ Վիքթոր Սթիվանաքիս ըսաւ. «Նս հայերուն հետ մեծցած եմ Փաթրայի մէջ. միայն լաւ յիշատակներ ունիմ անոնցմէ: Հայերուն նուազագոյն շարժումն իսկ սուգի, ոճի մշակոյթ մը կը ցուցաբերէ: Շատ շնորհակալ ենք որ եկաք օգնելու: Ձեր ներկայութիւնը հոս մեզի շատ օգտակար դարձաւ: Յոսամ որ մեր կապերը չեն խզուիր»:

Նման աշխատանքներու մասնակցելով Հ.Մ.Ը.Մ.Ի սկաուտները օգտակար կը դառնան մարդկութեան եւ կը սորվին իրենց շուրջիներուն օգնել եւ զօրակցիլ:

ՀԵԹԻԱԹ

ԵՐԵՔ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ

Քաղեց՝ Սալբի Լատոյեան
ՊԵՅՐՈՒԹ

Կար ու չկար թագաւոր մը կար: Այս թագաւորին երկրին մէջ խենթ կին մը կար. այս կինը ունէր երեք մանչ. առաջինը երկրագործ էր, երկրորդը այգեպան, իսկ երրորդը՝ ջուլհակ:

Տարի մը, թագաւորին երկրին մէջ սով կը տիրէ... սո՛վ, ինչ տեսակ սո՛վ...: Երկրի բոլոր բնակիչները կերակուր կը փնտռէին, բայց չէին գտներ: Օր մըն ալ, թագաւորին կո՛վը կը կորսուի: Խենթ կնոջ տղաքը կը գտնեն զայն եւ տուն կը տանին, որպէսզի ուտեն: Գիտէին թէ իրենց մայրը խենթ է եւ թագաւորին լուր կընայ տալ: Ուրեմն, հարսի հագուստներ կը հագցնեն իրենց մօր, կը տանին տան մէկ անկիւնը կը նստեցնեն եւ կ'ըսեն.

-Նանի, քեզ կրկին պիտի պսակենք. այս կովն ալ քու հարսանիքիդ պիտի մորթենք, որպէսզի ուտենք:

Կովը կը մորթեն, կը քերթեն, միսը կը խորովեն, կը լեցնեն կարասներուն մէջ եւ կը տանին ծածուկ տեղ մը կը պահեն, որպէսզի փնտռողները չգտնեն:

Թագաւորը իր ծառաները կը դրկէ կորսուած կովը փնտռելու համար: Ծառաները ճամբայ կ'իյնան, կը հանդիպին երկրագործ տղուն, որ վար ու ցանք կ'ընէր:

Ե Ղ Բ ա ' յ ր , -
կը հարցնեն ծառաները, - կով տեսա՞ր այս կողմերը:

Չէ՞ք տեսներ որ հողը կը վարեմ, - կ'ըսէ երկրագործ տղան, ինքզինք խենթ ձեւացնելով:

Մենք քեզի կը հարցնենք՝ կով տեսա՞ր, դուն կ'ըսես՝ «կը վարեմ». մե՛նք ալ կը տեսնենք որ կը վարես. եթէ բան մը դիտես՝ ըսէ՛:

-Ո՛հ, օր կ'ըլլայ՝ քիչ կը վարեմ, օր կ'ըլլայ՝ շատ կը վարեմ:

-Կով կ'ըսեմ, կո՛վ՝ չորս ոտքով, երկու աւանջով, հաստ վիզով:

-Հիմակուհիմա կը վա-

րեմ. յետոյ պիտի ցանեմ եւ ջրեմ:

Թագաւորին ծառաները իրարու կ'ըսեն՝ «եղբայր, աս խենթ է, երթանք միւս եղբօր մօտ, թերեւս ան մեզի կարգին պատասխան մը կու տայ»:

Կ'երթան այգեպան եղբօր մօտ: Կը տեսնեն որ ան պոպոք թափ կու տայ, կը հարցնեն.

-Եղբայր, կով տեսա՞ր այս կողմերը:

Կո՞յր էք, ի՞նչ էք, չէ՞ք տեսներ որ պոպոք թափ կու տամ, - աս ալ ինքզինք խենթ կը ձեւացնէ:

-Թագաւորին կո՛վը կ'ըսեմ, թագաւորին կո՛վը. եթէ տեսեր ես, ըսէ՛ տեսեր եմ, թէ ո՛չ վերջացաւ գնաց:

-Տարինը կ'ըլլան, երբ հարիւր պոպոքը մէկ ոսկիի կը ծախեմ, տարիներ ալ՝ երկու ոսկիի. կախում ունի տարիէն:

-Կո՛վ կ'ըսենք, կո՛վ, խո՞ւլ ես, ինչ է:

Ծառաները կը մտածեն թէ այս մէկը աւելի խենթ է՝ քան միւսը:

Կ'երթան ջուլհակ եղբօր մօտ, կը հարցնեն.

-Եղբայր, կով տեսա՞ր այս կողմերը:

-Ձեր աչքերը լաւ բացէք, լա՛ւ. չէ՞ք տեսներ՝ կտա՛ւ կը գործեմ, - աս ալ ինքզինք խենթ կը ձեւացնէ:

-Քեզի կո՛վ կը հարցնենք, իսկ դուն ուրիշ բան կ'ըսես:

-Այո, օր կ'ըլլայ մէկ ծրար կը գործեմ, օր կ'ըլլայ՝ նոյնիսկ կէս ծրար չեմ կրնար գործել: Ժամանակէն կախում ունի:

-Խեթ ես, ի՞նչ է եղբայր: Մենք քեզի թագաւորին կոմին մասին կը հարցնենք, դուն կտաւիդ մասին կը խօսիս:

-Եթէ ապրանքս աժան ծախեմ, ծրարը վեց ոսկիի կը ծախեմ, իսկ եթէ սուղ ծախեմ՝ ո՛ւրիշ ոսկիի:

Ծառաները կը մտածեն «այս մէկը միւսներէն աւելի խենթ կ'երեւի: Երթանք իրենց մօրը հարցնենք, թերեւս ան մեզի ճիշդ պատասխան մը տայ»:

Կ'երթան երեք եղբայրներու խենթ մօրը մօտ եւ կը հարցնեն թէ արդեօք թագաւորին կոմը տեսե՞ր է:

-Այո՛, տեսեր եմ, տղաքս բերին, մորթեցին, խորովեցին, ահա այնտեղի կարասներուն մէջ ալ պահեցին:

-Ե՞րբ:

-Երբ ես դեռ նոր հարս էի: Թագաւորին ծառաները երբ կը տեսնեն որ այս կինը իր մանչերէն աւելի խենթ է,

կը ձգեն, կ'երթան թագաւորին լուր տալու, թէ իր կոմը փնտռեցին, փնտռեցին, բայց հետքն անգամ չգտան...

շատ սուր է, իսկ հոտառութիւնը՝ շատ տկար: Եթէ փանտային ուտելիքը պահես, 10 վայրկեան կ'ուզէ զայն գտնելու համար: Փանտան բուսակեր կենդանի է. կ'ուտէ հնդեղէճ, եգիպտացորեն եւ բրինձ: Ան ջուրով խաղալ եւ ջուր խմել չատ կը սիրէ:

Փանտան արջի նման կենդանի մըն է, բայց արջ չէ: Ան կ'ապրի Չինաստանի հարաւ-արեւմուտքը, հնդեղէճներով (Bambou) լեցուն անտառներու մէջ: Փանտան առաջին անգամ գտնուած է 1913ին, Չինաստանի մէջ, եւ կը նկատուի հազուադիւրս եւ շատ յարգի կենդանի մը:

Չինաստանի պետութիւնը երբ երկիր մը պիտի պատուէ կամ իր բարեկամութիւնը յայտնէ՝ փանտա մը կը նուիրէ:

Էգ փանտան 5 ամիս յղի մնալէ ետք կը ծննդաբերէ մէկ կամ երկու փան-

տա: Մինչեւ 3 տարեկան փոքրիկ փանտան չի հեռանար իր մօրմէն:

Փանտային աչքերը շատ փոքր կ'ըլլան եւ շուրջի սեւ մուշտակը աչքերը կը պաշտպանէ ձիւնէն: Անոր ականջը

ՀԱՆԵՒՈՒՄ

Ո՞վ է, ի՞նչ է:

Երէկ ան չկար, իսկ

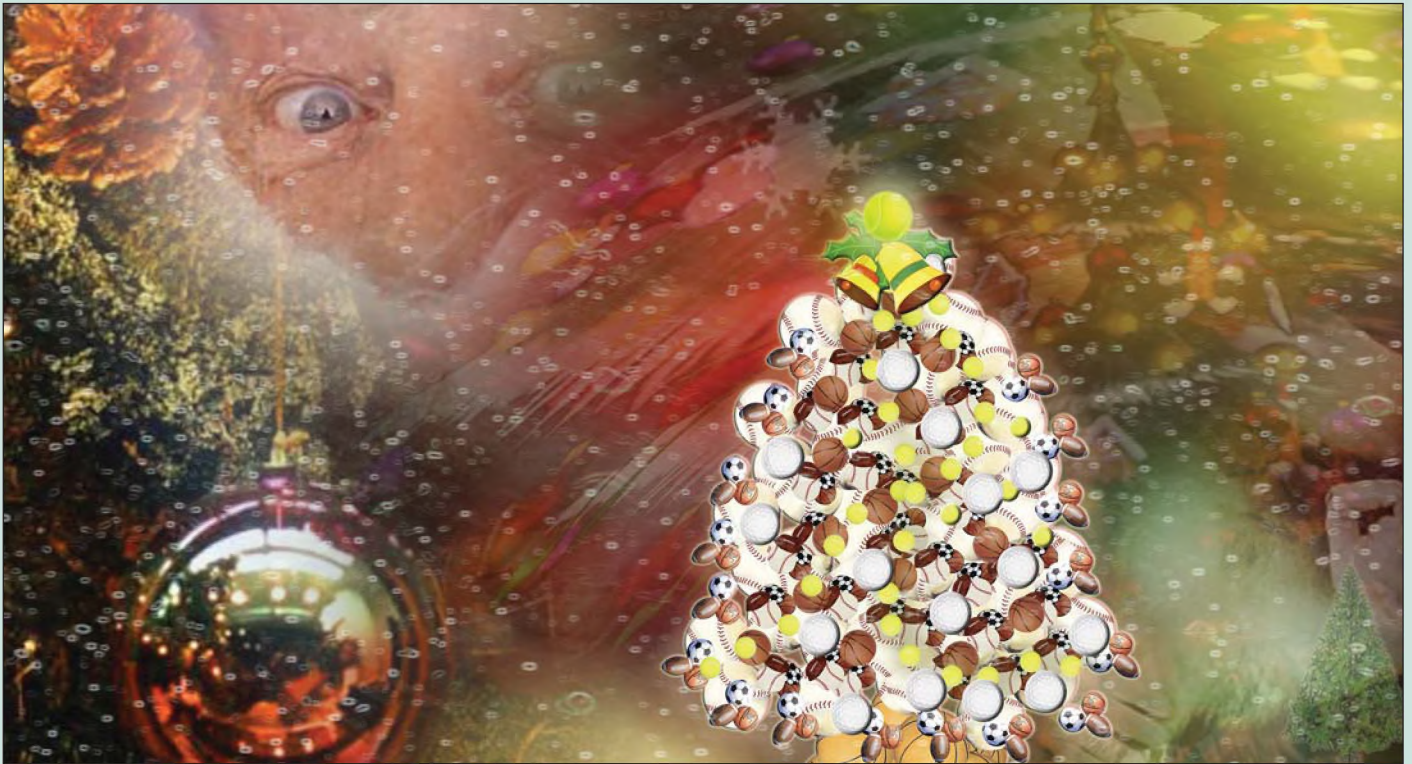
վաղը պիտի չըլլայ:

(Պատասխանը՝ յաջորդիւ:

Նախորդ հանելուկին

պատասխանն էր ամպ):

Լու Հոփման

«ՄԱՐԶԻԿ»Ի «ՔԱԶԱԼԵՐ ԱՆԴԱՄ»ՆԵՐ

Հ.Մ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչության որոշումով, շրջանէ մը. ի վեր հաստատուած է «Մարզիկ»ի «Քաջալեր անդամ»ներու դրութիւնը: Թերթին «Քաջալեր անդամ» կը նկատուին բոլոր անոնք, որոնք տարեկան 200 եւ աւելի ամերիկեան տոլար կը նուիրեն անոր բարգաւաճման ծրագիրներուն:

«Քաջալեր անդամ»ներու անունները կը հրատարակուին թերթին յաջորդական 12 թիւերուն մէջ:

«Մարզիկ»ի «Քաջալեր անդամ»ներ են.-

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՅԱՆԳՆԵՐԷՆ Ազատուիի Դանիէլեան, Վահրամ Դանիէլեան, Լեւոն եւ Թագուիի Փալեաններ, Պետօ եւ Սիրան Տէր Պետրոսեաններ, Չարեհ Գարակիւլեան, Յակոբ Թոքաթեան, Վազգէն Լախոյեան եւ Կարպիս Պարսումեան:

ԳԱՆԱՏԱՅԷՆ Վաղարշ Էրամճեան, Արթօ Մարգարեան, Անահիտ Մարգարեան, Տիգրան Հաճէթեան, Լեւոն Մելքոնեան, Հրանդ Տէտեան, Արթին Մաժակեան, Արա Իմամճեան, Պետրոս Պաքըրճեան, Բաբգէն Կարապետեան, Լեւոն Նաճարեան, Գառնիկ Նազարէթեան եւ Կարապետ Ն. Թովճեան:

ՅՈՐԴԱՆԱԼԷՆ Ճորճ Տաթեան:

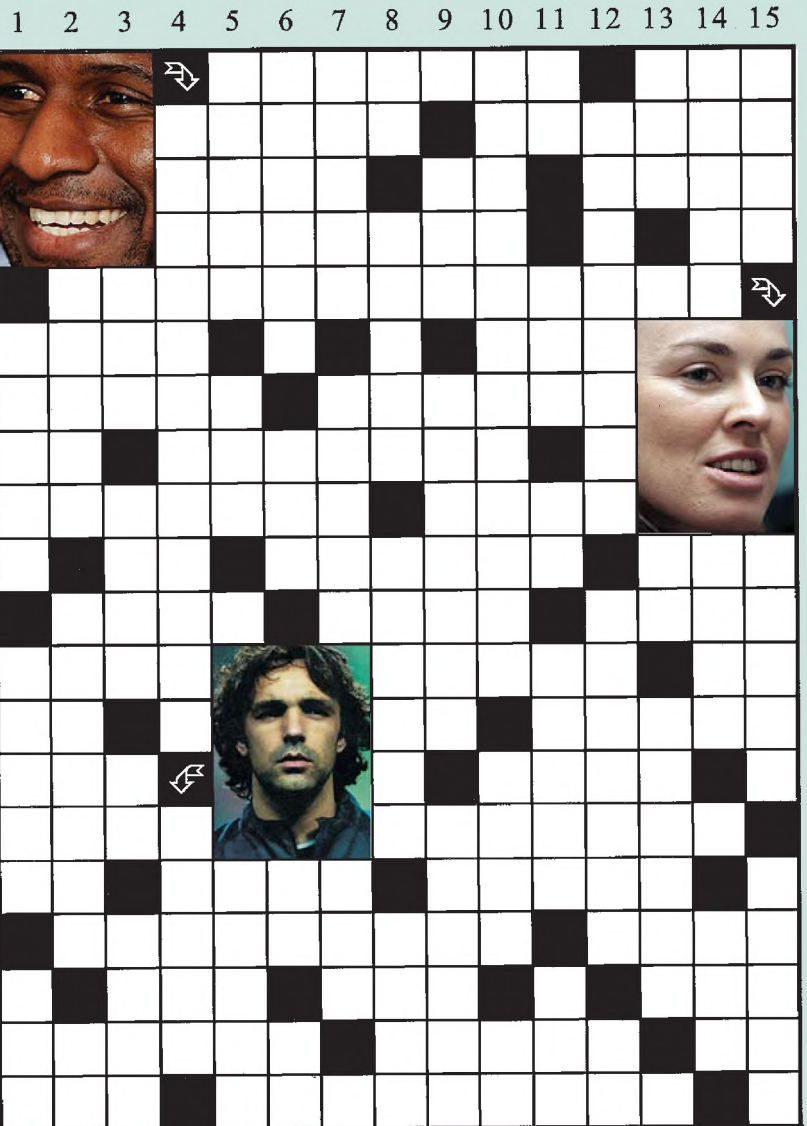
www.homenetmen.org

ՀՈՐԻՁՈՆԱԿԱՆ

1. Գազաններու վանդակ - Եկամուտ:
2. Ծայրին թաց լաթ՝ փուռ մաքրելու ձող - Եղերերգ:
3. Կծծի - Ձայնակից գիրեր - Քեսրուանի ծովա-հայեաց շրջաններէն:
4. Պսակազարդ - Լծորդութիւն:
5. Ձուկցերիացի թերսովումըն:
6. Կարծրափայտ ծառ - Փորթուգալեան նախկին գաղթավայր՝ Հնդկաստանի մէջ:
7. Հայկական «մայր գետ» - Բովանդակ:
8. Ձայնսնիչ - Տապալիի քար:
9. Անօգուտ - անշահ - Ոտնաչափ:
10. Այրուբենէն - Գուրգէն Աճէմեանի գրչանուէր - Շինուածք:
11. Սուր ծայր - Մօրեղբայր - Թնդանօթ:
12. Կայսերական հրովարտակ - Իգական օտար անուն - Ձայնանիչ:
13. Այրուբենէն (հակ.) - Լծորդութիւն - Շտեմարան:
14. Տաք ջուրով դարման - Թաքուն պայթուցիկ:
15. Գէորգ Էմինի երկերէն - Գիշատիչ թռչուն:
16. Առարկայ - Նախանձիլ - Լերան հարաւային կողմ:
17. Կրօնակից, հաւատակից - Տերեփուկ:
18. Թանձրամարմին կենդանի - Որոշուած գին - Անձուկ:
19. Ճակաճան - Նուրբ ալիւր - Արգելական:
20. Մանր ճնճղուկ - Թումանեան գիւղին նախկին անունը:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Կողոպուտ - 2000ի Ողիմպիականները հիւրընկալած քաղաքը - Արատ:
2. Թթիւմոր - Սայապան - Կոնաբեր ծառ:
3. Արեւելեան տիտղոս - Թագ - Էական բայէն - Մէկ բուռ:
4. Ֆրանսայի ֆուտպոլի ազգային խումբին խմբապետը - Փորթուգալցի բերդապահ:
5. Լերան կատար - Ֆրանսացի գրագէտ՝ Մարքիզ Տը (1740-1814) - Պտղատեսակ:
6. Գաղթող թռչուն - Ախորժ - Անձնական դերանուն - Ձայնանիչ:
7. Անուշաբդ լոյս - Կատակ - Լուիզա Ասլանեանի գրչանուէր:
8. Ածականակերտ մասնիկ - Հայաստանի քաղաքներէն - Յունական դիցարանի արեւու աստուածը - Քրիստոս հո'ն հարսնելոր էր:
9. Անդունդ - Կուռիլ, պայքարիլ - Անճարակ:
10. Առաջին անջրպետագնացը - Հայոց Զ. ամիր - Տառի մը անունը:
11. Կրկնուած բաղաձայններ - Ս. Գրային նահապետ - Այրուբենէն - Հեղուկի ընդունարան - Ամօթ:
12. Սրղողիլ - Յովսէփ Էմինի ծննդավայրը - Ռամկօրէն՝ այո՛:
13. Միասին - Տարածքի միաւոր - Պարզ, անսեթեւեթ:
14. Գեղանկարիչ Արմենակ Միսիրեան - Զօրաբարէյի որդին - Դրան շրջանակ:
15. Ողբալ - Օժիտ - Յանկութենէն կատարի:

ԹԻՒ 164 ԽԱՉԲԱՌԻՆ ԼՈՒԹՈՒՄԸ

